

**5. számú előterjesztés Lajosmizse Polgármestere részére
2020. május 18.**

Tárgy: Lajosmizse Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Az előterjesztést készítette:

Rostásné Rapcsák Renáta
vezetői referens

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta:

-

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

dr. Balogh László s.k.
jegyző

**5. számú előterjesztés Lajosmizse Polgármestere részére
2020. május 18.**

Tárgy: Lajosmizse Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Iktatószám: LMKOH/5939-21/2020.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. melléklete határozza meg az értékelés tartalmi követelményeit.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatellátás szerteágazó területét jól mutatja, hogy a beszámoló összeállításához mintegy nyolc Intézmény/Hivatal került felkérésre, amelyek városunkban a jelzőrendszer tagjaiként a gyermekvédelem területén aktívan dolgoznak.

A gyermekvédelmi és gyermekjóléti beszámoló összeállításához felkért Intézmények/Hivatalok:

- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde
- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola
- Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal
- Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
- Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs

Az értékelés – a Polgármesteri elfogadást követően – megküldésre kerül a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

A Gyvt. 14. §-a alapján a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi rendszerét rendeleti formában a gyermekvédelmi támogatásokról, valamint a gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2012. (III.30.) rendeletében szabályozza. A rendelet hatálya kiterjed a Társulásban részt vevő Lajosmizsére és Felsőlajosra egyaránt, amely meghatározza a

lajosmizsei és felsőlajosi gyermekek részére biztosított személyes gondoskodás formáit, azok igénybevételének módját, a térítési díjak összegét és a hatásköröket.

A gyermekek védelme, a gyermekek jólétének biztosítása mindannyiunk feladata, amelyet a Gyvt. 11. § (1) bekezdése a következők szerint határoz meg:

„A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.”

A Gyvt. 40/A. § (2) bekezdésének ag) pontja rendelkezik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységről a következők szerint:

40/A. § (2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

ag) * óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;”

A jogszabály ezen rendelkezése 2018. IX. 1. napjától hatályos, azonban Lajosmizse városban – tudomásunk szerint létszámihiány miatt - még nem került felállításra ezen tevékenységnek az ellátása. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet ellátó segítő szakemberek a járási székhely önkormányzatok által fenntartott Család- és Gyermekjóléti Központok alkalmazásában állnak, akiknek munkájára elengedhetetlenül nagy szükség lenne.

A beszámoló elkészítését és az intézményekben dolgozó valamennyi munkatárs munkáját ezúton is megköszönjük.

Lajosmizse, 2020. május 12.

Polgármesteri döntéshozatal:

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki a 40/2020. (III.11.) Korm. rendeletével 2020. március 11-étől.

Ezzel a veszélyhelyzettel összefüggő sajátos szabályokat állapított meg az Országgyűlés – a 2020. március 31-étől hatályos – a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvénnyel.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján „(4) Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási közzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

Az előterjesztés áttekintését követően fenti hatáskörömben eljárva az alábbi határozatot hozom:

...../2020. (.....) Polgármesteri Határozat

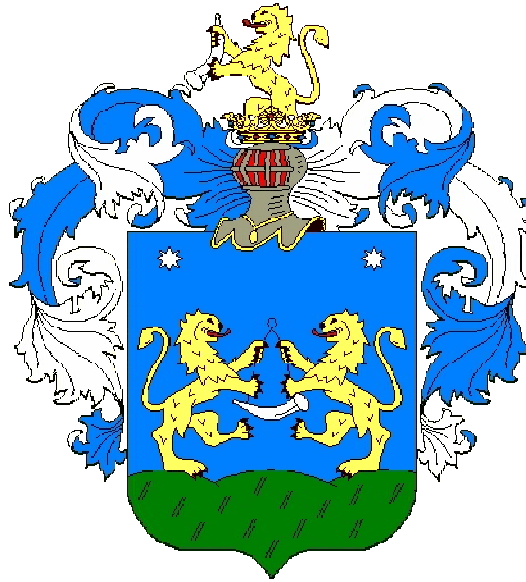
A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvényre Lajosmizse Város Polgármestereként –*a Képviselő-testület döntési hatáskörébe tartozó ügyben* - „Lajosmizse Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése” tárgykörben az alábbi határozatot hozom:

H A T Á R O Z A T

- 1.) A gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. melléklete szerinti tartalmi követelményeinek megfelelő, és az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló – az előterjesztés mellékletét képező - átfogó értékelést elfogadom.
- 2.) A jogszabályban foglalt követelménynek eleget téve, a beszámolót a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére megküldöm.

Lajosmizse, 2020. május 18. 15.00 óra

Basky András sk.
polgármester

**BESZÁMOLÓ LAJOSMIZSE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

**LAJOSMIZSE
2020.**

BESZÁMOLÓ A GYERMEKVÉDELMI ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKRÓL

Tartalomjegyzék

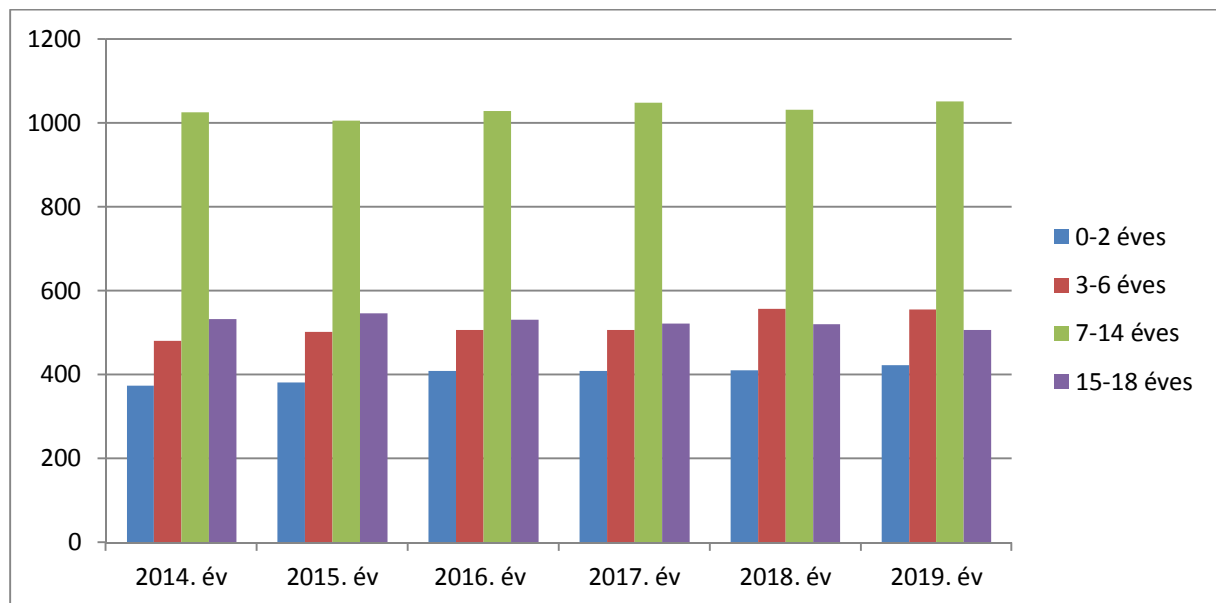
1. A település demográfiai mutatói.....	7
2.a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága.....	7
2.b) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....	9
2.c) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	9
3.a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása: gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata.....	11
3.ba) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről.....	46
3.bb) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója.....	58
3.bc) A Fekete István Sportiskolai Általános Iskola beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről.....	65
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai.....	66
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása.....	66
6. a) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása: Beszámoló a Lajosmizse Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről	67
6. b) A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról	67
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.).....	69

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának átfogó értékelése

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

Lajosmizse Város állandó lakosság száma 2019. december 31-én 12.021 fő volt, amely az elmúlt évekhez képest kis mértékben növekvő tendenciát mutat. A 0-2 éves és a 7-14 éves korosztály létszáma az elmúlt évhez képest továbbra is csekélyen, de növekedett, a 3-6 éves és a 15-18 éves korosztály számának csekély mértékű csökkenése csupán a korosztályváltást jelzi. Lenti adattáblából jól látható, hogy Lajosmizse Városban a 0-18 éves korú gyermekek száma 2014. évhez képest 5%-al emelkedett és – csekély mértékben – évről-évre növekedett. A 0-18 éves korosztály jelenleg is a város állandó lakosságának 21%-át teszi ki.

Lajosmizse 0-18 éves korosztályának koreloszlása

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter személyi adat- és lakcím-nyilvántartási rendszer

2. a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

(Készítette: Konta Anita - Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal Igazgatási Csoport)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2019. évben 548 fő volt a településen, amely összesen 252. családot érintett, és amely családokban 107. esetben egyedülálló szülő nevelte a gyermekeket.

Az önkormányzatot a gyermekvédelmi kedvezmény vonatkozásában kiadás nem terheli tekintettel arra, hogy a hozzá kapcsolódó normatív kedvezményeket az állam 100 százalékban finanszírozza.

A kedvezményben részesülő gyermekek két alkalommal (augusztus és november hónapban) gyermekenként 6000 Ft illetve hátrányos helyzet esetén 6500 Ft pénzbeli támogatást kaptak. Az erre fordított összeg 2019. évben 7.147 e Ft volt.

A támogatásban legnagyobb részben a 7-14 éves illetve a hat év alatti korosztályból kerülnek ki, ahol a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem 38.475 forint alatti volt.

2016. január 1-jétől a törvény értelmében az önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést ingyenesen biztosítja a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a tavaszi, nyári, őszi és téli szünidőben, munkanapokon. A szünidei gyermekétkeztetést a települési önkormányzatnak az általános- és középiskolai oktatásban résztvevő gyermekek részére a nyári és évközi (téli, őszi, tavaszi) szünetekben, míg a bölcsődei gondozásban és az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek részére a már említett szünetekben a bölcsőde és óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon kell biztosítani.

A törvény rendelkezéseinek megfelelően a 2019. évben a szünidei gyermekétkeztetés számai a következők szerint alakultak:

Sorszám	Megnevezés	megállapított hátrányos helyzetűek száma	megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma	tárgyév folyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	tárgyév folyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben NEM részesülők*	Összesen
		a	b	c	d	e
01	Szünidei étkezés iránt benyújtott kérelemmel érintett gyermekek száma					
02	A szünidei étkeztetésben részesült gyermekek száma összesen**	200				200
03	Életkori bontásban** (minden gyermek csak egyszer szerepelhet)	0-2 éves	19			19
04		3-5 éves	52			52
05		6-13 éves	85			85
06		14-17 éves	44			44
07		18 éves vagy idősebb				
08	Szünidő típusa szerint*** (egy gyermek akár minden szünetben szerepelhet)	tavaszi	151			151
09		nyári	200			200
10		őszi	148			148
11		téli	153			153
12		egyéb szünet				

* Ide tartoznak azok a gyermekek, akik az előző kategóriákba nem sorolhatóak be (pl.: a Gyvt. 21/C §. (2.) a) bekezdése alapján)

** Tárgyév január 1-jén betöltött életkor alapján

A.3. Szünidei étkeztetésben részesülő kiskorúak és nagykorúvá vált gyermekek az igénybevétel helye és időtartama szerint (tárgyév)

Sorszám	Megnevezés	Tavaszi szünet	Nyári szünet	Őszi szünet	Téli szünet	Egyéb szünet
		a	b	c	d	e
01	Saját településen lakó ellátottak száma*	141	190	138	143	
02	Más településen lakó ellátottak száma**	10	10	10	10	
03	Összesen (01+02 sor)	151	200	148	153	
04	Ebből (03-ból): A szünidei gyermekétkeztetést más településen igénybe vevők száma***					
05	Ebből (03-ból): Az étkezést annak kiszolgálási helyén fogyasztotta el****	151	200	148	153	
06	Ebből (03-ból): A nyári szünet minden, ellátást biztosító munkanapján étkezésben részesült		132			

* A településen állandó bejelentett lakóhellyel rendelkezőket kell feltüntetni.

** A településen életvitelszerű bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezőket kell feltüntetni, beleértve a Gytr. 13/A §. (1) bekezdése alapján szünidei gyermekétkeztetésben részesülőket is.

*** Beleértve azon eseteket is, amikor a szünidei gyermekétkeztetés ellátása csak más településen megoldható. Nem számítanak ide ugyanakkor azon esetek, amikor az étkezést más településről szállítják az adott településre.

**** Leszámítva azokat az eseteket, amikor az étkezést hához szállítják a gyermekeknek.

2. b.) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Lajosmizsén – egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő – testületének 7/2012. (III.30.) önkormányzati rendelete szabályozza az egyes szociális ellátások nyújtásának feltételeit. A helyi rendelet konkrét szabályozást tesz arra vonatkozóan, hogy az Önkormányzat rendkívüli települési támogatást nyújt különösen - a gyermekvédelem szemszögéből vizsgálva -:

- ha a családban kizárólag családi pótlékkal rendelkező személy él,
- ha a kérelmező kórházi kezelésben részesül – ez gyermekek vonatkozásában is alkalmazásra kerül,
- a kérelmező orvos által felírt eseti gyógyszerköltégeihez – ez természetesen gyermekek részére felírt gyógyszerre is biztosításra kerül
- a gyermek születésével kapcsolatos kiadásokra,
- a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartása vagy a gyermek családba való visszakerülése érdekében,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya részére gyermekének megtartása céljából,
- a gyermek iskoláztatásával vagy óvodai nevelésével kapcsolatos egyszeri kiadásokra.

Fenti felsorolásból is jól látszik, hogy a gyermekek jólétének, ellátásának biztosításában aktívan helyt áll önkormányzatunk. A támogatások biztosításának hatékonyságát, a kifizetések gyorsasága biztosítja, hiszen egy-egy rendkívüli élethelyzet nem tűr halasztást, ezért a rendelet értelmében a rendkívüli települési támogatás a kérelem indokául szolgáló élethelyzet mérlegelését követően azonnal, de legkésőbb 3 munkanapon belül kerül kifizetésre.

2. c.) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

(Készítette: Zsolnainé Cserni Andrea – Lajosmizse Város Intézményeinek Gazdasági szervezete – intézményvezető)

A bölcsődei, valamint az oktatási, nevelési intézményekben a gyermekétkeztetés biztosítása a települési önkormányzat feladata, mely feladatot Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete látja el, a Gyvt. vonatkozó előírásai alapján.

21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében,
- b) az óvodában,
- c) a nyári napközis otthonban,
- d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,
- e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit. A kedvezményeket kérvényezni, a jogosultságot igazolni kell.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2019. évben kedvezményes étkezésben részesülők száma

Bölcsődében:	ingyenes:	15 fő
	összes étkező:	27 fő
Óvodában:	ingyenes étkező:	264 fő
	összes étkező:	296 fő
Általános iskolában:	kedvezményes étkező (50%):	131 fő
	ingyenesen étkező:	269 fő
	összes iskolai étkező:	586 fő

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünetidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szüneti gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

2019. évben tavasszal 149, nyáron 193, ősszel 146, télen 151 gyermek vette igénybe a szüneti gyermekétkeztetést.

3. a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása: gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

(Készítette: Józsné dr. Kiss Irén - Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye – Intézményvezető
Meleg Sándor – Intézményvezető helyettes
Dr. Faragó Viktor – Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Vezető)

1. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

1.1. A családsegítés célja és feladata

A családsegítés célját és feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. tv. (a továbbiakban: Szocvtv.) 64. §-a határozza meg: a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés tartalmáról, feladatairól:

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,

- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

1.2. A gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás célját, tartalmát és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv (a továbbiakban: Gyvt.) 39. és 40. § - a határozza meg: a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- a válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- az 1997. évi XXXI. tv-ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményekben működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (család gondozás) elősegíteni a gyermek problémájának rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
- egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevétele,
- szociális alapszolgáltatások igénybevétele,
- egészségügyi ellátások igénybevétele,
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele.

A Gyvt. 40. § (2) bekezdése alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat a fentiekén túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat, nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről,
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

1.3. Szervezeti forma

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének (a továbbiakban: Intézmény, EGYYSZI) alapító okirata tartalmazza az ellátandó feladatok körében a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat és gyermekjóléti alapellátásokat, közte a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást. Az Intézmény fenntartója 2013. július 01. napjától Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás.

2016. január 1-jétől gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként működik. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2) és (3) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

1.4. Működési terület

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működési területe Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területe, összesen 176 km². A KSH adatai alapján Lajosmizse lakosságszáma 2019. január 1-én 11 317 fő, Felsőlajos lakosságszáma 885 fő, összesen 12 202 fő volt.

1.5. Ellátottak köre, az igénybevételének módja

A szolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy az - szükség esetén - kiterjedjen a településen vagy településrészen élő valamennyi családra. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. Az ellátottak köre Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területén élő egyének, családok.

A szolgálat igénybevétele térítésmentes. Az alapellátás igénybevétele - jogszabályban meghatározott eseteket kivéve - önkéntes.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető személyesen a Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt, az Intézmény székhelyén. Elérhető a 76/556-186, illetve a 76/556-188 telefonszámon, faxon: 76/356-020 számon és elektronikus levélben a cssszlm@gmail.com címen.

Ügyfélfogadási rend Lajosmizse településen, a Dózsa György út 104-106. szám alatti székhelyen (Egészség ház):

hétfőn:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00
kedden:	8.00 – 10.00	
szerdán:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00
csütörtökön:	8.00 – 12.00	
pénteken:	10.00 – 11.00	

Ügyfélfogadási rend Felsőlajos településen, az Iskola út 12. szám alatti nyitva álló helységben (Faluházban):

szerdán:	8.00 – 10.00
----------	--------------

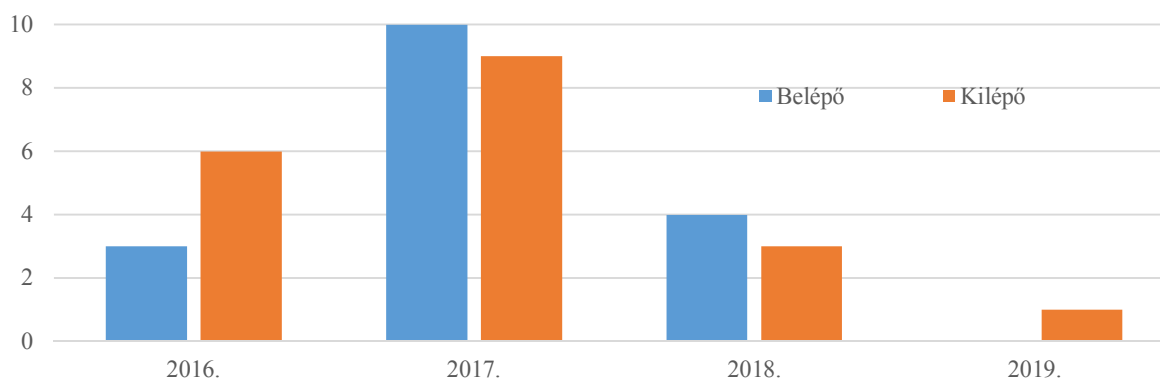
1.6. Személyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Nmr.) 4 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő családsegítőt ír elő, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő. 3 fő családsegítő és a felett közülük vezetőt kell kinevezni. Szociális asszisztens ajánlott létszámként kerül meghatározásra, 10 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő. A lakosságszám alapján 3 fő családsegítő kötelezően, 1 fő szociális asszisztens ajánlottan alkalmazandó. A 2019-ben gondozott családok száma (143 család) alapján elvárt családsegítői létszám 6 fő.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a 2019. évben 6 státuszt biztosított az Intézmény, minden szakdolgozó családsegítő munkakörben látta el a feladatot, szociális asszisztens munkakörben az év során nem foglalkoztattunk munkatársat. A családsegítő munkakörbe felvett személyek mindannyian megfeleltek az Nmr. által előírt képesítési előírásoknak.

A korábbi évekre (2016-2018) jellemző magas munkaerő-mozgás megszűnt, a 2019-es évben összesen 1 fő hagyta el a szolgálatot. Az ágazatra jellemző a munkaerő-hiány, a megüresült munkaköröket folyamatosan hirdetve is nagy nehézséget jelent a szakképzett, tapasztalt szakemberek biztosítása.

Munkaerő mozgás (fő) a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2016-2019 között.

Forrás: Dolgozók nyilvántartása

1.7. Továbbképzések

Szolgálatunk munkatársai 2019. évben az alábbi továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken vettek részt:

- „Érzékenyítő tréning a szegregált környezetben, mélyszegénységben élők hátrányainak csökkentésére” című képzésen a TOP-5.2.1. projektben dolgozó, szociális munkát végző munkatársak (4 fő) vettek részt, a képzés beszámít a szakdolgozók továbbképzési kötelezettségébe (30 pont).
- Semmelweis Egyetem szociális munka mesterképzés (1 fő).
- Részvétel egyéb tájékoztatókon
 - Kecskeméti Rendőrkapitányság előadása – drogprevenció témában
 - BKM Kormányhivatal – család és gyermekjóléti szolgálatok számára szervezett szakmai nap
 - „HÍD Szabad iskola” – Kecskeméti Szakképzési Centrum iskolai lemorzsolódással kapcsolatos rendezvénysorozata

- o Megyei Módszertani Hálózat szakmai napjai (2 alkalom)

1.8. Tárgyi feltételek

Lajosmizsén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az Egészségházban működik, az ügyfélfogadás egy erre a célra kialakított, akadálymentesen megközelíthető helyiségben történik. A helyiségben történik a Család- és Gyermekjóléti Központ, a RÉV Szenvedélybetegsegítő Szolgálat és a Máltai Szeretetszolgálat helyi ügyfélfogadása is, a közös használat az ügyfélfogadási idő beosztása révén nem zavarja az egyes szolgálatok működési tevékenységét. Az ügyfélforgalom lebonyolításához szükséges berendezési és felszerelési tárgyak, eszközök (telefon, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, laptop, fénymásoló, nyomtató, elektronikus nyilvántartó rendszer stb.) biztosítottak. A szükséges kiszolgálóhelyiségek (váró, női, férfi és mozgáskorlátozott WC) használatának lehetősége is klienseink kulturált kiszolgálását biztosítja.

Az emeleten található a családsegítők munkaszobája, illetve az adminisztrációs feladatok (iktatás) ellátáshoz kapcsolódó helyiség. A munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek itt is adottak. Mindenki saját használatú íróasztallal és zárható szekrényel rendelkezik. Közös telefonhasználat, fax, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, illetve laptop áll a munkatársak rendelkezésére. A multifunkcionális nyomtatók - szkennelésre is alkalmas - segítségével az iratanyagok elektronikus továbbítása gyorsan történik.

Az esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések helyszíne az emeleti Tanácsterem.

Felsőrajoson a Faluházban külön helyiség áll rendelkezésre a kliensfogadáshoz, amelyben adottak a szakmai munkához szükséges tárgyi feltételek.

1.9. Jogi és szakmai szabályozás változásai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését alapjaiban érintő jogszabályváltozások nem jelentek meg az év folyamán. 2019. elején a munkakörben való foglalkoztathatóság szabályait szigorították, az új szabályoknak megfelelően frissítésre kerültek az erkölcsi bizonyítványok, illetve a kapcsolódó nyilatkozatok.

1.10. Hatósági ellenőrzések

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal 2019. februárban végezte el a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellenőrzését. A lefolytatott hatósági ellenőrzés alapján a hatóság megállapította, hogy „*a fenntartó biztosítja a feladatellátáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket, kiemelt figyelmet fordít a színvonalas munkavégzés körülményeinek biztosítására. 2016. január 1. napjától megvalósult jogszabály-változásokat a gyakorlati munkavégzés során figyelembe vették, a módosításokat folyamatosan nyomon követik és beépítik a gyakorlatba, a vonatkozó protokollok használata mellett.*

A feladatellátás – a helyszíni hatósági ellenőrzés során szerzett tapasztalatok alapján – kiemelkedőnek minősíthető, melyet elősegít a fenntartó és az intézmény vezetésének támogató hozzáállása és a szakdolgozók színvonalas munkavégzése”.

2. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere magába foglalja a Szocvtv. 64. § (2) bekezdése szerinti családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert és a Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerinti gyermekvédelmi jelzőrendszert. A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere működése kiterjed a kiskorú és nagykorú személyekre egyaránt.

2.1. Családsegítői jelzőrendszer

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek pedig jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

2.2. Gyermekvédelmi jelzőrendszer

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében jelzőrendszeri feladatokat látnak el:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények, (2020-tól önállóan a szakképző intézmények),
- a rendőrség, az ügyészség, a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

A fenti intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

2.3. Intézkedés jelzés esetén

A jelzés alapján Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feltérképezi a problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a szolgáltatás céljáról, tartalmáról, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a probléma-specifikus segítségnyújtás megszervezése érdekében más szolgáltatásokkal, intézményekkel, hivatalokkal, hatóságokkal. Meghatározott problémakörök esetén a Szolgálat hatósági eljárást kezdeményez.

A jelzések nyomán munkatársaink sokoldalú tevékenységet folytatnak annak érdekében, hogy a gyermek egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését veszélyeztető hatásokat enyhítsék, szükség esetén intézkedéseket tegyenek a veszélyeztető tényezők elhárítására. A jelzés sok esetben további veszélyeztető tényezők feltárásához vezet, ezekre az esetmunka során derül fény.

A hatékony munka érdekében több esetben a jelzőrendszeri tagokkal közösen lépünk fel a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A szolgálat a jelzés kapcsán megszervezi az érintett szakemberek közös családlátogatását, szükség esetén esetkonferenciát, tevékenységével biztosítja a folyamatos információáramlást egy-egy ügy minél gyorsabb rendezése érdekében.

2.4. Jelzések száma 2019-ben

Lajosmizse települést érintően 188 esetben érkezett jelzés, ebből 164 esetben 18 év alatti, 24 esetben pedig nagykorú ügyében érkezett a jelzés. A nagykorú személyekre érkező jelzések száma gyakorlatilag nem változott, az összes jelzésen belüli arányuk azonban nőtt.

Felsőljajos vonatkozásában 3 jelzés érkezett, mindhárom kiskorú gyermekre, köznevelési intézményből.

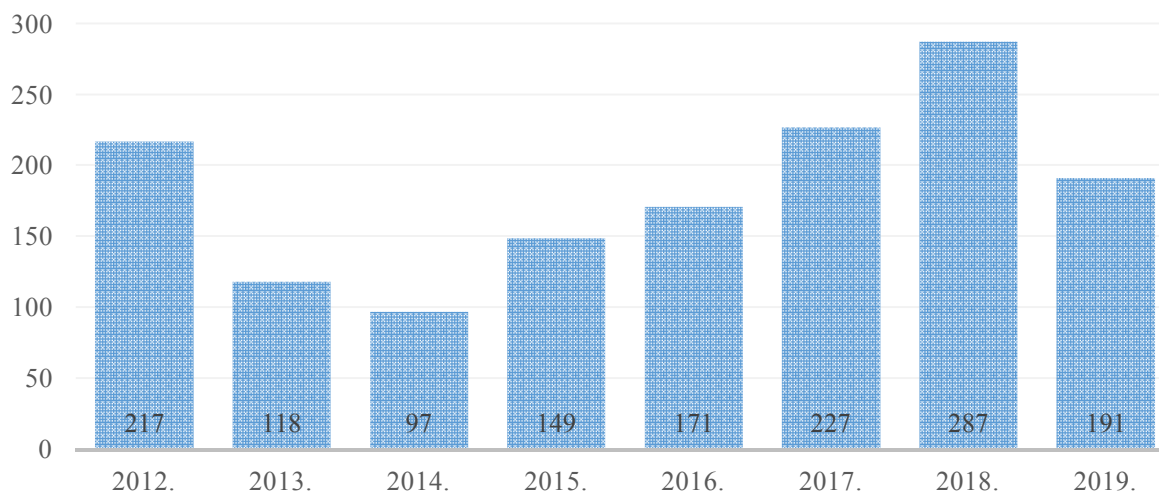
Jelzések száma a 2019. évben

Jelzőrendszeri tag	0-17 éves	18 év feletti	Összesen
Köznevelési intézmény	104	0	104
Egészségügyi szolgáltató	27	14	41
ebből védőnő	19	6	25
Állampolgár	9	6	15
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	9	1	10
Rendőrség	16	0	16
Gyámhivatal	1	3	4
Önkormányzat, jegyző,	1	0	1
Összesen	167	24	191

Forrás: 2019. évi statisztikai és nyilvántartási adatok

A 2012-2014 időszakban a jelzések számának csökkenése volt megfigyelhető, a 2014. évben fordult a trend és jelentős emelkedés kezdődött, mely a 2018. évig kitarzott. A 2019-es évben a jelzések száma jelentősen csökkent.

Jelzések száma éves összesítésben 2012-2019 között.

Forrás: Éves statisztikai és nyilvántartási adatok

2.5. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszeri munka értékelése

A köznevelési és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények adták a jelzések 54%-át. A jelzések oka jellemzően az *igazolatlan hiányzások*. Az igazolatlan hiányzások jelentős része az orvosi igazolások késedelmes vagy hiányos leadásából fakadt, jelentős részük egyszeri intézkedéssel, illetve alapellátásba vétellel kezelhető volt. Problémának mondható az iskolai jelzések tekintetében a progresszivitás elmaradása, a 10-30-50 órás jelzésekből egy vagy több hiányzik.

Szükséges lenne az igazolatlan hiányzások mellett az igazolt hiányzásokról szóló tájékoztatás is, ugyanis sok esetben ez rendkívül magas értéket vesz fel anélkül, hogy az igazolatlan hiányzás jelentőssé válna, így a gyermek ügyében szociális beavatkozásra csak későn kerül sor. Ilyen kötelezettséget a jelzőrendszeri jogszabályok jelenleg nem írnak elő.

A jelzésekben felbukkan az *elhanyagolás* gyanúja, mely leginkább személyi higiénia hiányában, nem megfelelő öltözetben nyilvánul meg. Az egészségügyi veszélyeztetésen belül kell említeni azokat az eseteket, amikor a gyermek megfelelő kíséret nélkül érkezik az intézménybe, illetve a szülő alkoholos vagy egyéb pszichoaktív szer általi befolyásoltság érzetét kelti.

A *magatartási problémák* (5 jelzés 2019-ben) esetében az iskolán belül agresszió az egyik legfontosabb probléma, figyelmet érdemel a kiskorúak körében a pszichoaktív szerek használata, illetve a bűncselekmény-szerű tevékenységek (zsarolás, csoportos bántalmazás, stb.). A magatartási problémákat a családi rendszer működési zavarának egyik fontos jelzőjének tekinthetjük. A *szülői együttműködés hiánya* általában más veszélyeztető tényezőkkel együtt fordul elő, a köznevelési intézmény nem tudja a szülőkkel a gyermeket érintő problémákat rendezni.

A **szakképzési intézmények** 18 alkalommal küldtek jelzést, szinte kivétel nélkül rendkívül magas igazolatlan és igazolt hiányzásokról kaptunk értesítést. A hatékony intézkedést akadályozza, hogy a tanulók tisztában vannak a tankötelezettségi életkorral, így érdemben nehéz lehet rájuk hatni, a hiányzások nagy arányban vezetnek az iskolarendszertől való kieséshez, lemorzsolódáshoz. A jelzések progresszivitása itt is fontos probléma, fontos lenne, hogy a hiányzások alakulásáról naprakészen értesüljön a szolgálat.

A jelzések második legfontosabb forrása az **egészségügyi ellátórendszer**. Ezen belül kiemelendő a **védőnői szolgálat** tevékenysége, mely a legnagyobb arányban küld jelzéseket. A jelzések legnagyobb részben a várandóssággal kapcsolatosak, itt a *titkolt, gondozatlan vagy alulgondozott várandósság*, a *kiskorúság*, a *várandós környezetben fennálló szociális problémák* okán érkezik jelzés. A megszületett gyermekek esetében a *nem megfelelő gondozás*, *elhanyagolás* okán kapunk jelzéseket, de a *családon belüli konfliktusok*, *bántalmazás*, *életmódbeli problémák* is felmerülnek. A védőnői hálózaton keresztül is érzékelhetők a településen élő román állampolgárságú személyekhez kapcsolódó szociális problémák, egészségügyi ellátásra való jogosultság hiányában a teljes várandósság gondozatlan, a születés utáni időszakban a csecsemő egészségügyi ellátása is problémás.

A második legaktívabb egészségügyi jelzőrendszeri tag a **Bács-Kiskun Megyei Kórház**. Nem csak kiskorúak, hanem a kórházból kikerülő nagykorú (főként idős) személyek kapcsán kapunk jelzéseket. A kiskorúak esetében az *egészségügyi elhanyagolás* a jelzések oka, ez legtöbbször az orvosi terápia mellőzésében, nem megfelelő betartásában nyilvánul meg. A nagykorú személyeknél az egyedül élő, nem gondozott vagy gondozást elutasító idős személyekről kapunk jelzéseket.

Egy-egy speciális kezelés igénylő kiskorú esetén szakorvos, illetve rendelőintézeteket részéről is érkezik jelzés, mely jellemzően az előírt terápia nem megfelelő követését foglalja magában.

A helyi **orvosi ügyelet**től 5 személyt érintően kaptunk jelzést 2019-ben, itt a szegénység, lakhatási körülmények okozta veszélyeztetettség mellett felbukkant a szerhasználat gyanúja is várandós személynél.

A **rendőrségtől** érkező jelzések száma (16 db) az előző évhez képest emelkedett, a jelzések *kiskorúak bűncselekményben való érintettségéről* szólnak, sajnos jellemzően elkövetői minőségben.

Az **állampolgári bejelentések** esetében *bántalmazás, szülői életvitellel kapcsolatos jelzések* (pl. szenvedélybetegség, kiskorúak felügyelet nélkül hagyása) érkeznek, megjegyzendő, hogy a bejelentések egy része a kivizsgálás során megalapozatlannak bizonyul.

Kis arányban van jelen jelzőként a települési önkormányzat (jegyző), más települések család- és gyermekjóléti szolgálatai. A járási család- és gyermekjóléti központ, illetve a gyámügyi feladatokat ellátó kormányhivatal részéről továbbított jelzések érkeztek az év során.

Az előző évhez az összes jelzések száma csökkent ennek oka lehet, hogy a magas jelzésszámot generáló családokból nevelésbe vétellel kikerültek a gyermekek. Fontos megemlíteni, hogy több jelzőrendszeri tagnál személyi változások történtek, ami befolyásolta a jelzések számát – e tekintetben a fluktuáció a jelzőrendszer hatékonyságát csökkentő tényezőnek mondható. Meglátásunk szerint a jelzőrendszeri működés „kifáradását” okozza, ha a jelzésben szereplő problémára az ellátórendszer nem tud hatékonyan reagálni, a szakmai eszközrendszer elégtelensége visszahat az észlelő és jelzőrendszerre.

Továbbra is problémát jelent, hogy nem küldenek jelzést a házi gyermekorvosok. A védőnői szolgálat ezt a hiányosságot részben kompenzálja, ez azonban nem mentesíti az orvosokat a jelzési kötelezettség alól.

A jelzőrendszeri működésben hiányként jelentkezik, hogy létszámhiány miatt a településen nem működik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

2.6. Jelzőrendszeri és szakmaközi megbeszélések

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2019-ben is hat alkalommal tartott jelzőrendszeri értekezletet/szakmaközi megbeszéléseket. A jelzőrendszeri tagoknak minden alkalommal írásos meghívót küldtünk, az értekezletről emlékeztetőt és jelenléti ívet készítettünk. A szakmaközi megbeszéléseken állandó témát jelentettek a szakmát érintő aktualitások, illetve a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázattal kapcsolatos tájékoztatás. A 2019. évi programban a fentiekén túl törekedtünk arra, hogy a gyermekvédelemmel, jelzőrendszeri működéssel, illetve a településen tapasztalt szociális problémákkal kapcsolatban hívjunk előadókat. Az évben az alábbi program valósult meg:

- Január 19. Dizájnerdrogok a szegregátumokban - romatelepi esetek
BAGázs Közhasznú Egyesület
- Március 22. Bemutatkozik a kórházi szociális munka
Vidéki Attiláné, Bács-Kiskun Megyei Kórház
- Május 24. Családok támogatása a családterápia eszközeivel
Dr. Lászlóné Bíró Lili, Bujdosó Boglárka, családterapeuta jelöltek
- Augusztus 23. Nevelőszülői hálózat bemutatkozása
Popovics Zsuzsanna, SOS Gyermekfalu

- Október 18. A Gyermekjóléti törvény és Büntető törvénykönyv kapcsolata
Gyapjasné Szalai Andrea, BKM Rendőr-főkapitányság
- November 29. Resztoratív sérelemkezelés
Tót Szilvia, BKM Rendőr-főkapitányság

Az Intézmény 2018. évi szakmai munkáját Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára dísztermében 2019. február 20-án tartott, „Gyermekvédelemtől a felzárkózásig” címmel megrendezett éves szakmai tanácskozásán mutatta be az Intézmény.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2018. évi tevékenységét Dr. Faragó Viktor, szolgálatvezető mutatta be, előadásában két olyan esetről is beszámolt, melyek megmutatják a családsegítői tevékenység gyakorlatát, eredményességét. A jelzőrendszeri munkáról Keliger Dóra, családsegítő, jelzőrendszeri felelős számolt be, aki előadásában kitért az iskolai lemorzsolódás tényezőire, hatásaira és részletesen elemezte a lajosmizsei tanulókat érintő adatokat. Meleg Sándor, intézményvezető-helyettes „*Helyzetkép családsegítő szemmel*” című előadásában a szociális ellátások szempontjából jelentős statisztikai adatokat mutatta be.

Zsuboriné Kovács Mária, az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, Családtámogató Központ szolgálatvezetője a gyermekjóléti szolgáltatás járási tapasztalatairól tájékoztatta a hallgatóságot. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság munkatársa, Bulyáki Tünde szakreferens a jelzőrendszeri működés átalakításának eredményeit, dilemmáit és tapasztalatait ismertette a szakemberekkel. A program végén Meleg Sándor, intézményvezető-helyettes „*Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” TOP-5.2.1 projekt eredményeit mutatta be.

2.7. Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

A 2019. évi intézkedési terv tartalmazta a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretén belül tervezett feladatokat és az ezen túli intézményi feladatcsoport tartalmazta.

Az Intézkedési terv 30 problémakört nevesített, ezekhez konkrét feladatokat, célokat társított. 29 probléma esetén a tervezett feladat az évre tervezett módon megvalósult, 1 esetben a megvalósítás megkezdődött, de a környezeti feltételek nem tették lehetővé a kivitelezést, így a tervezett programot módosítottuk.

2019. évi Intézkedési tervben foglalt feladatok és teljesülésük.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásainak leromlott állapota	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult, októberben minden lakrészbe beköltöztek a lakók, a mindennapi életvitelt a szociális munkások folyamatosan segítik
2.	Szegregátum környezeti leromlottsága	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult.
3.	Közösségi tér hiánya	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	2019 júniusában a Közösségi Ház átadása megtörtént, a projektben és azon kívül is programok zajlanak, a közösségi felhasználás feltételei rendeződtek.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
4.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely TOP-5.2.1-15-BK1 - A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	A 2018/2019-es tanév foglalkozásai lezajlottak, a 2019/2020-as tanév foglalkozásai folyamatban vannak.
5.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábort	A 2019. évi táborok a tervek szerint két turnusban, 20-20 fő részvételével lezajlottak.
6.	Szegregátumban élők szülői kompetenciáinak hiányosságai	Szülői eredményességi tréning	A TOP-5.2.1-15-BK1 projekt támogatásával két szülőcsoport megvalósult.
7.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje Pszicho-dráma	TOP-5.2.1-15-BK1 projekt keretében a serdülők tréningje lezajlott, további 2 tréningcsoport folyamatban. A pszichodráma foglalkozás a tanév rendje szerint lezajlott, ill. 2020-ban folytatódik.
8.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Folyamatosan történik, 2019 nyaratól elérhető a Közösségi Házban is.
9.	Képzési, foglalkoztatási hiányosságok	Képzések	A tervezett képzések átalakultak, a résztvevőket, érdeklődőket a jelenleg futó foglalkoztatási-képzési projektek felé delegáljuk, szociális munkások támogatásával.
10.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	2019. október-november hónapokban egészségügyi előadások, szűrések a tervek szerint történtek.
11.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Bűnmegelőzési programok lebonyolítása folyamatban, lezárult az idősképzés, pedagógusképzés, folyamatban a szakemberképzés, egyes elemek 2020-ban kerülnek megvalósításra.
12.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Szervezetközi egyeztetések projekt témában 3 alkalommal, az új RNÖ-vel 1 alkalommal történtek.
13.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	A Közösségi Házhhoz kapcsolódóan volt közösségi akció. Hulladék-tárolók beszerzése történt. Közös bejárások történtek az önkormányzattal. 2019. szeptember 30-án lakossági fórum a Közösségi Házban.
14.	Igény- és szükségletfelmérés	Szegregátum teljes felmérése	Az igények felmérése folyamatosan történt.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
15.	Egészségvédelem.	Egészségügyi hét programcsomag megvalósítása	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
16.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
17.	Egészségvédelem. Fog és szájpótlási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
18.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
19.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
20.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
21.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
22.	2018. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	2019. február 20-án megvalósult.
23.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	6 db szakmaközi megbeszélés került megtartásra, tematikus tartalommal.
24.	Korai várandósság	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv kidolgozása megtörtént (VELEM program), a projekt megvalósításba beépítésre került 2020-tól.
25.	Szerhasználat	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv nem

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
26.	Alacsony foglalkozta-tottság egyes társadalmi csoportokban	„Állásinfó” adatbázis. Önéletrajzok, levelek írása. információs motivációs	Folyamatosan megvalósult.
27.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Tanyagondnoki szolgálat keretében folyamatosan megvalósult.
28.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása. Belső szabályozás felülvizsgálata	Folyamatosan megvalósult.
29.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepe – Cipős doboz akció.	2019. december 11-én megvalósult.
30.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáférése javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Folyamatosan megvalósult.

Forrás: 2019. évi Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

3. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

3.1. Ellátottak száma és alapvető jellemzői

2019-ben **Lajosmizsén** a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat gondozásában lévők száma összesen: 463 fő, akik **141** családban élnek, ebből a gyermekek száma **268** fő. **Felsőlajoson** a gondozásban lévők száma összesen: 9 fő, akik **2** családban élnek, ebből a gyermekek száma **5** fő.

A 2019. évben nyilvántartott, gondozásban álló családok száma összesen **143**. A jelzésekhez hasonlóan a gondozott családok számában is csökkenés figyelhető meg. A 2019. évben a gondozásban lévő gyermekek többsége (167 fő) alapellátásban részesül, a védelembe vettek (106 fő). Ezen felül 7 fő esetében ideiglenes hatályú elhelyezésre tettünk javaslatot.

Gazdasági aktivitásukat tekintve az ellátásban részesülő családokban magas arányú a munkanélküliség és az inaktivitás. A gondozott személyek közül gazdaságilag potenciálisan aktív csoportokba tartozó személyeknek alig 50%-a foglalkoztatott, 30%-a álláskereső, és 20%-a inaktív státuszú, itt az elmúlt években megfigyelhető volt a munkaerő-piaci aktivitás növekedése, ami pozitív hatást gyakorolt egyes szociális jellegű problémákra. Ugyanakkor továbbra is jelentős a mezőgazdasági idénymunkákból, alkalmi munkákból élők száma. Tapasztalataink szerint a kedvező munkaerő-piaci helyzet rövid távon az oktatással szemben ellenérdekeltté teszi a klienseket, hosszú távon viszont a szürke- és fekete foglalkoztatás, az alkalmi jellegű vagy rugalmas foglalkoztatási formák jelenléte kiszolgáltatottá teszi a családokat.

Iskolai végzettségük szerint a szolgáltatást igénybe vevők döntő többsége alacsony képzettségű, a 14 év felettiek között a maximum általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 84%, a szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel, érettségivel, befejezett felsőfokú iskolai végzettségűek csak 16%-os arányban vannak jelen.

A családszerkezetre vonatkozóan megállapítható, hogy magas (27%) a gyermeket/gyermeket egyedül nevelő szülők száma, az egyedülálló nagykorú személyek aránya 11%, a gyermekes házastársak, illetve élettársak aránya 62%. A gondozott családok összetételében az előző évhez képest érdemi változást nem tapasztaltunk.

3.2. Forgalmi és szolgáltatási adatok

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 2019. évben is intenzív segítő tevékenységet folytatott. Az összesített tevékenységszám 2 565 volt. A korábbi évhez képest a tevékenységszám csökkent ezt részben a gondozott családok számának csökkenése okozta. Az adományokkal kapcsolatos tevékenység átrendeződött, mivel a korábban adományként kezelt tűzifa támogatás települési támogatásként vehető igénybe. Nőtt az igény ugyanakkor a segítő beszélgetés, és a tanácsadás, illetve az egyéni és csoportos készségfejlesztés iránt.

A tevékenységek meghatározó módon lajosmizsei családokhoz kötődnek, Felsőlajos vonatkozásában a tevékenységszám 53; ez segítő beszélgetésből, esetkonzultációból, adományközvetítésből, ügyintézésben segítségnyújtásból állt össze.

A 2016-2019 évi adatok áttekintése során megállapítható, hogy az egyes szolgáltatások iránti igény évről évre változik, mely tevékenységi forma felé mutatkozik nagyobb szükséglet.

Szolgáltatási tevékenység adatai (alkalom)

Tevékenység	Tevékenység száma
Családlátogatás	944
Segítő beszélgetés	468
Tanácsadás	271
Segítségnyújtás ügyintézésben	224
Információnyújtás	216
Adományközvetítés	535
Esetkonzultáció	118
Esetkonferencia	49
Egyéni vagy csoportos készségfejlesztés	160
Jogi és szociális ügyekben segítségnyújtás	96
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	67
Közreműködés kapcsolattartásban	48
Tűzifa ügyintézés	41
Környezettanulmány	9

Forrás: 2019. évi KSH adatszolgáltatás módszertana alapján, 2019. december 31-i jelentési időpontra számolva, Lajosmizse és Felsőlajos településeket egybevéve.

3.2. Együttműködés a Család- és Gyermejkölési Központtal

Szolgálatunk az év folyamán 49 alkalommal tartott a Központ jelzőrendszeri tanácsadója és az esetmenedzserek részvételével esetkonferenciát, ebből 2 érintett Felsőlajoson élő családot. Az esetkonferenciákon az érintett családok és a meghívott szakemberek nagy részben megjelennek, ezáltal mindenki számára megfelelő, problémához illeszkedő megoldások szülehetnek. Rendszeresek voltak a Központ esetmenedzsereivel lebonyolított közös családlátogatások, folyamatosan megtörtént a kölcsönös tájékoztatás a gondozási folyamat kapcsán.

3.3. Szünidei gyermekétkeztetésben való részvétel

Intézményünk az Önkormányzattól kapott adatok alapján részt vesz a Gyvt. 21. § (1) g) pontja szerinti szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában.

Szünidei étkezésben részt vevők száma

Időszak		Igénylők száma (fő)	Ebből óvodás
Tavaszi szünet		186	36
Nyári szünet	Június	187	40
	Július	198	40
	Augusztus	198	40
Őszi szünet		158	32
Téli szünet		163	31

Forrás: Család-és Gyermejkölési Szolgálat nyilvántartásai

A településen 169 családban élő 397 gyermek jogosult szünidei gyermekétkeztetésre (2019. októberi adatok alapján), számukra az étkezés igényléséhez a Szolgálat munkatársai megkereső tevékenységgel tájékoztatást, illetve igény szerint az igénylésben ügyintézési segítséget nyújtottak. Ennek ellenére a jogosultak közel fele nem veszi igénybe az étkezési lehetőséget. Sok esetben fordul elő, hogy az igényelt étkezésért az előzetes tájékoztatás ellenére sem jön el a szülő. Ezekben az esetekben Család- és Gyermejkölési Szolgálat munkatársai - a kiskorú gyermekek ellátása érdekében - ismételten felhívják a figyelmet az étkezési lehetőségre, amihez

igénybe vesszük együttműködő partnereink, pl. a Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségét is.

3.4. Nyári gyermektáborok

A Gyvt. értelmében az Intézmény feladata a szabadidős programok szervezése, a 2018. évben ez a program szorosan kapcsolódott a TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 pályázathoz. A tábor programjain július 1-5. és július 15–19. között 20-20 gyermek vett részt. A programok alapját a sport adta, ennek az egészségre gyakorolt kedvező hatása mellett kiemelendő a közösségi tevékenységhez szükséges készségek fejlesztése, szocializáció támogatása. A sportolásnak a Lázár Bence Lajosmizsei Labdarúgó Sportcentrum adott otthont.

A programok között szerepelt a lajosmizsei Rendőrőrs és a Tűzoltóság felkeresése, ahol a gyermek ízelítőt kaptak az adott szervezet munkájából. A program részét képezte a Liza Aqua & Conference Hotel nyílt medencéiben történő fürdőzés – az első táborhéten átalakítás miatt ez nem volt elérhető, így a „*Legyetek Jók, ha tudtok Alapítvány*” támogatásával vásárolt felfújható medencében játszhattak a gyermekek.

3.5. Luca-napi gyermekkarácsony

Intézményünk hagyományaihoz híven 2019-ben is megrendezte a Luca Napi Gyermekkarácsonyi Ünnepséget, amelyen 297 gyermek kaphatott ajándékot (ruha, játék, tanszerek, édesség), a támogatók jóvoltából. A helyszínt Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára biztosította. Dóka-Mezei Anett vezetésével a Lajosmizsei Főnix Dance tanítványai vidám műsorral kedveskedtek az Ünnepségen részt vett gyermekeknek. A Mikulásra várakozás perceit Szandy hercegnő (Klajkó Szandra) és Manyi Tündér (Nemec Mariann) tette vidámmá. A közös éneklést és táncot követően lovas fogaton megérkezett a Mikulás, hogy átadja az ajándékokat a gyermekeknek.

3.6. Alkotóműhely

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben a tanév rendjéhez igazodva, heti egy alkalommal tartunk hátrányos helyzetű, döntően a szegregált területen élő gyermekeknek foglalkozást. A foglalkozásokban a szociális készségek fejlesztése, helytörténeti és roma kulturális ismeretek bővítése, illetve kreatív alkotó tevékenységeken keresztül a különböző szakmák és művészeti formák megismerése zajlik adott területen jártas szakemberek bevonásával. A foglalkozásokon hangsúlyosan megjelenik az ön- és társismeret, a konstruktív kommunikációs és kapcsolati mintázatok, a koncentráció, tartós figyelem, érzelmi stabilitás fejlesztése a meglévő készségek, ismeretek felismerésével, felszínre hozásával és támogatásával.

A családsegítés folyamatában rendkívül nagy segítséget jelent a program, mert a gyermekekkel és családjaikkal intenzívebb foglalkozás révén hatékonyabb segítségnyújtásra nyílik lehetőség, nem csak a problémák irányában válik szenzitívebbé a rendszer, hanem a tehetséggondozásban is lehetőség nyílik.

A 2018/2019. tanévben 41 foglalkozást szerveztünk a gyermekeknek 14 közreműködő szakember bevonásával. A tanév során 79 gyermeket sikerült elérnünk a programmal, ebből 55 fő az akcióterületről került bevonásra. A részvételben jellemző volt az erős fluktuáció, a programból kilépő gyermekek helyére folyamatos megkereső tevékenységekkel biztosítottuk új gyermekek részvételét. A közösségi tér hiánya miatt a foglalkozásokat a volt Szülőotthonban, az Egészségház tanácstermében, illetve Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára által biztosított helyszínen valósítottuk meg.

A 2019/2020. tanév első félévében a foglalkozásokat a megújult Közösségi Házban tartottuk. Az év végéig tartó időszakban 16 foglalkozást szerveztünk 9 közreműködő szakember

bevonásával. A programsorozatba 55 gyermeket vontunk be, ebből 15 főt kifejezetten a szakmák, mesterségek témakörben megszervezett továbbtanulási kiállításra vittünk el.

3.7. Bűnmegelőzési programok

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben több célcsoportra terveztünk foglalkozásokat. 2019-ben megvalósult az idősek bűnmegelőzési felvilágosítása, a pedagógusok számára tartott előadások, megkezdődött az ovizsaru program és jelzőrendszerben működő szakemberek képzése (a 3 havonta megszervezett szakmaközi megbeszélésekhez kapcsolódóan). A 2020. évben folytatódik, illetve lezárul a projektből megvalósuló bűnmegelőzési programok köre.

A bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységet erősíti, hogy a Szolgálat szakmaközi megbeszélésein a rendőrség munkatársai rendszeresen részt vesznek, így lehetőség nyílik az aktuális problémák megbeszélésére.

A bűnmegelőzéssel kapcsolatban kiemelendő a szerhasználat kérdése, mely egyre nagyobb problémát jelent. A 2019. évben az egyik kiemelt témakörünknek választottuk, a szakmaközi megbeszéléseken 2 alkalommal is napirendre tűztük a kérdést. A 2019. évben 2 fiatal sikeresen drogrehabilitációs intézménybe eljuttatunk, ami a családok ellenállása miatt jelentős eredménynek mondható. Ugyanakkor sajnos egyik fiatal sem csinálta végig a programot.

3.8. Egyéni és csoportos foglalkozások a TOP-5.2.1. program keretében

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projekt támogatásával a családi kapcsolatok, azon belül is a szülő-gyermek kapcsolatok támogatását, szociális készségek fejlesztését elősegítő csoportfoglalkozás (Kommunikációs és Kapcsolatépítő Tréning Szülőknek) indult 2018 októberében, ennek második csoportját 2019 őszén valósítottuk meg.

A fiatalok számára induló, Szociális készségeket fejlesztő tréning fiataloknak című programunkban három korcsoportban szerveztünk a projekt finanszírozásával önismereti és szocializációs készségfejlesztési csoportokat. Ebből a középiskolás korúkat célzó csoport megvalósult 2019 őszén, az 5-6. osztályos, illetve 7-8. osztályos korcsoportot célzó foglalkozássorozatot 2020-ban szervezzük meg.

A projekt akcióterületén élő gyermekek számára iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok keretén belül pszichodráma foglalkozás folytatódott a 2019/2020-as tanévben. A tanév rendjéhez igazodó foglalkozások heti egy alkalommal 2 órási időkeretben történnek, a tevékenység célja a kreatív készségek fejlesztése, szocializáció segítése, közösségi működés elősegítése.

A projekt keretén belül 2019-ben folyamatosan működött a mentálhigiénés és családterápiás foglalkozás-sorozatunk, melyet 32 személy 102 alkalommal vett igénybe. A folyamat része volt az egyes esetekkel kapcsolatos konzultáció, mely az esetvezetésben jelentett a családsegítőknek nagy segítséget.

3.9. Stratégiaalkotás a kiskorú és fiatalkorú várandósságról

A TOP 5.2.1-15-BK1 projekt erőforrásaira és az Intézmény dolgozóinak szaktudására építve 2019-ben a fiatalkorúak körében jelentkező várandósság, illetve a hátrányos helyzetű személyek körében súlyos szociális problémákkal társuló várandósság kezelésére stratégiát alkottunk. A program főbb elemei:

- kiscsoportos és egyéni oktatás, illetve tanácsadás a védőnők bevonásával, mely kiterjed a személyi higiénia, a szexuális egészség több területére, beleértve ebbe a korszerű fogamzásgátlást is,
- személyes higiéné fejlesztésére csomagok kiosztása,

- fogamzásgátló készítmény hozzáférhetőségének biztosítása.

A programba bevonás az egészségügyi és szociális szakemberek együttműködésével történik, a megvalósítás 2020-ban kezdődik meg.

4. Tapasztalatok

4.1. A veszélyeztetettség és szociális problémák általános tényezői

A gyermekek veszélyeztetettségének kialakulása során szinte minden esetben összetett okrendszerrel beszélhetünk, ebben megjelenik egy-egy kiemelhető veszélyeztető tényező, ugyanakkor számos más oki tényező kell ahhoz, hogy tényleges veszélyeztető helyzet alakuljon ki. A 2019. évben a veszélyeztető tényezők alapvetően nem változtak, a hangsúlyokban tapasztaltunk eltolódásokat.

Demográfiai típusú veszélyeztető tényezők: az emberi életútnak két kritikus időszak van, mely a szociális problémáknak való kitettség jelentős kockázatával jár: a gyermekkor és az időskor. A helyi tapasztalatok ezzel összhangban állnak, az év során jelzésben érintett személyek döntő többsége 18 évnél fiatalabb, a nagykorú személyekkel kapcsolatos jelzések pedig döntően az időskorhoz kapcsolódnak, e korcsoportban az egyedüllét, a demencia, az önellátó képesség elvesztése jelent problémát. Nehézséget jelent, hogy az idősek körében sokszor a problémák belátása korlátozott, így a segítségnyújtást nem fogadják el.

A veszélyeztetett személyek, családok esetében sok esetben megjelenik az *anyagierőforrások elégtelensége*, a magas inaktivitás és alacsony foglalkoztatottság a szülők körében, ebből fakadóan jellemző a munkajövedelmek hiánya, a szociális ellátásokra utaltság magas foka. Időseknél az alacsony nyugdíjjövedelem jelent kockázatot, különösen azon esetekben, ahol az idősnek nem volt kellő jogosultsági ideje vagy a háztartás gazdálkodásában az elhunyt házastárs nyugdíja volt a fő bevételi forrás.

Az elmúlt években a kedvező munkaerőpiaci helyzet következtében a ténylegesen inaktív családok száma csökkent, ugyanakkor a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság a foglalkoztatás szempontjából gyakran kiszolgáltatott és sérülékeny. A napi bejelentésre épülő foglalkoztatás bizonytalan élethelyzetet eredményez, sokszor csak az idényjellegű foglalkozás időtartama alatt rendelkezik a család megfelelő jövedelemmel. Több család esetében látható, hogy a felhalmozódott tartozások miatt a bejelentett munkavégzést tudatosan kerülik, hiszen a kapott jövedelemre terhelt végrehajtás ellehetetlenítené a megélhetést. A munkaerő iránti magas kereslet miatt a szürke vagy fekete foglalkoztatásban szerzhető jövedelem meghaladja a bejelentett munkaviszonyban elérhető keresetet, emiatt ellenérdekeltség jön létre.

A helyzetet rontja, hogy a családoknál *rögzült, transzgenerációs mintázatok* jönnek létre, mely a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációs folyamatokat gátolja. Ez a jelenség a köznevelési intézményekben is probléma, hiszen a rendszeres iskolába járás, a tanulmányok befejezése, a szakmaszerzés tekintetében ez szintén problémát jelent, több esetben tapasztaltuk, hogy a rövid távon megszerzhető jövedelemmel szemben a tanulás, az iskolai aktivitás, a szakmaszerzés nem jelent motivációt, annak hosszú távú hozadékait a családok nem képesek felmérni. Ennek eredménye az *alacsony iskolai végzettség*, mely a munkaerő-piacon és a társadalmi részvételben is jelentős hátrányt jelent. Ennek a mintázatnak az átalakítása a szociális szakma jelenlegi ismeretei szerint csak generációs távlatokban gondolkodó, intenzív, családok életében stabil pontként jelen lévő szociális segítségnyújtással lehetséges.

A *korai iskolaelhagyás* mellett fontos tényező, hogy a mai korban elengedhetetlen a folyamatos tanulás, ugyanis a korábban megszerzett ismeretek rugalmas alkalmazása, fejlesztése és

bővítése a társadalmi részvételhez elengedhetetlenek. Ez a szociálisan hátrányos helyzetű családoknál szintén probléma, az *ismeretek bővítésének hiánya* pedig rögzíti az alacsony munkaerő-piaci státuszt, ami a jövedelemszerző képességet is minimalizálja.

A szociális ellátásokhoz való hozzáférésben problémát jelent az *ügyintézésben való járatlanság*, az információ-hiány, a szükséges benyújtandó dokumentumok hiánya, ezekben az esetekben a munkatársak komoly erőforrásokat igénylő előkészítő tevékenységet folytatnak, mely a tájékoztatástól a hiányzó dokumentumok beszerzésén keresztül a beadványok elkészítésében való aktív segítségnyújtásig terjed. Jelen van az analfabétizmus, illetve még ennél is bővebb körben a funkcionális analfabétizmus is.

A rossz szociális helyzethez kapcsolódnak a különböző *életviteli problémák*. A pénzkezelési ismeretek hiánya a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A megkapott ellátások a korábbi időszakok hiányainak fedezetére szolgálnak, így az adott hónapra ismételen hiánnyal indul a család. Találkoztunk azokkal a jelenségekkel is, amikor a kiadott javakat (adomány-ruha, tüzelőanyag) egymástól eltulajdonítják, egyesek eladják. A jövedelmi szegénységhez gyakran társul a *pénzkezelési ismeretek, készségek hiánya*: a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A rövid távú túlélési stratégiákból következő életvitel nem egyeztethető össze a mai társadalomban való eredményes működéshez szükséges, legalább több éves távlatban gondolkodást feltételező viselkedéskultúrával.

A kortárs csoportok hatása különösen a felső tagozatos – középiskolás korosztályban magas, a nem megfelelő környezet számos veszélyeztető helyzetet (lemorzsolódás, korai várandósság, szerhasználat, bűnelkövetés vagy áldozattá válás) eredményezhet. A rossz kapcsolati hálózat a kutatások alapján erőteljesen korlátozza a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, gátolja a „kitörést” még azokban az esetekben is, amikor az egyén akaratlagosan tesz az előrejutásért.

Sok családban jellemzőek a *szenvedélybetegségek*, egészen fiatal korban megjelenik a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a gyógyszerfüggőség, illetve nagymértékben terjed az egyéb pszichoaktív szerek használata. Ez utóbbi esetében a kínálat szakemberek számára is nehezen követhetően változik, az olcsó, de rendkívül egészségkárosító szerek első sorban a szegényebb társadalmi csoportok között nyertek teret. Ezek beszerzése elsőbbséget élvez, mindennel szemben, ezt sokszor a gyermekek ellátása szenvedni meg, a fiatalok fogyasztók esetében a tanulmányok elhanyagolása, a bűnelkövetővé, vagy áldozattá válás mind jelentős kockázattal van jelen. A pszichoaktív szereket sok esetben legálisan beszerezhető összetevőkből készítik el, így a rendőrség hatékony beavatkozása nem lehetséges, más hatósági intézkedés is csak közvetetten tud a problémára reagálni.

A *szocializáció zavarai* sokszor generációkon átívelnek, ezek a problémák alapvetően a családi működést károsítják, a gyermeknevelés eredményességét rontják, magas a családon belüli konfliktusok száma, ez sokszor bántalmazásba fordul át. A bántalmazott személy védelme különösen nehéz, ha kapcsolati függőség áll fenn, hiszen a bántalmazást követően maga a bántalmazott tér vissza a kapcsolatba, és a védelme érdekében tett intézkedésekben sem együttműködő.

A jövedelmi szegénységhez kapcsolódik a *lakhatási szegénység* jelensége. Az ingatlanpiaci helyzet néhány év alatt rendkívüli módon emelte a településen is az árakat, az alacsony jövedelmű családok számára elérhetetlenné teszi az elfogadható minőségű lakhatást. A saját ingatlanok karbantartása, fejlesztése szintén nehézségekbe ütközik, az önerőből elvégzett tevékenységek sokszor a bentlakókra is veszélyt jelentenek.

A hátrányos helyzetű csoportoknál emiatt nagy arányban van jelen a szívdességi lakáshasználat, ami rendkívül instabil helyzetet jelent a családnak, de a bérelt ingatlanokban sem jobb érdemben a helyzet. A megfizethető árszinten csak a komfort nélküli, alacsony komfortfokozatú, leromlott állapotú ingatlanok maradtak, illetve az érintettek csak a tanyavilág mélyén tudnak letelepedni, ahol a közszolgáltatások elérése nehézkes, a szociális ellátórendszer is csak alacsony hatósággal képes nyomon követni a történéseket.

Összefoglalva a jelzőrendszeri tagok által is megjelölt, s a Szolgálat munkatapasztalata alapján is azonosítható, veszélyeztetettséget előidéző okokat, körülményeket a gondozásban lévő ügyfelek esetében a legfontosabbak:

- anyagi problémák (alacsony foglalkoztatottság, tartós (rögzült) inaktivitás, alacsony szintű munkajövedelem, szociális ellátásokhoz való alacsony hozzáférés),
- szülők alacsony iskolázottsága (8 általános vagy annál kevesebb befejezett iskolai osztály),
- rossz lakhatási körülmények (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, leromlott állag, gettósodott városrészek, rendezetlen lakhatási viszonyok, hulladékfelhalmozás),
- életviteli problémák (szervenélybetegségek: cigaretta, alkohol, szerhasználat, egyéb devianciák, generációkon átívelő szocializációs zavarok hiánya, értékek devalválódása)
- családi problémák (párkapcsolati problémák, gyakori konfliktusok, kapcsolati erőszak), kiemelendő a fiatalkorúak korán létesített életvitelszerű együttélése, korai gyermekvállalás,
- egészségügyi problémák (diagnosztizálatlan és kezeletlen krónikus megbetegedések, szervetlenbetegségekből fakadó egészségkárosodások, mentálhigiénés és pszichiátriai problémák, rendezetlen társadalombiztosítási jogviszonyból fakadó hátrányok, elhanyagolásból fakadó egészségkárosodások).

A településen jelentős lakosság számú szegregátum és egy kiterjedt szegregációval veszélyeztetett terület található. A szociális problémák kihatnak a gyermekekre is, a családi problémákat sok esetben a gyermekekre vonatkozó jelzéseken keresztül észleli az ellátórendszer. A hatékony beavatkozás nagy erőforrásokat igényel, a gondozási folyamat akár évekig is eltarthat.

Tapasztalataink szerint a hatósági intézkedésben érintett személyek számánál kis arányú a visszalépés. A védelemben vétel alapvetően tartós, jó esetben is az alapellátás szintjéig történik visszalépés, amit sokszor újbóli védelemben vétel követ. A Szolgálatunk **gondozásából való** kikerülés sokszor csak a család elköltözésével vagy a nagykorúság elérésével (illetve a tankötelezettség lejártával) történik meg.

5. Pénzügyi-gazdasági adatok

A 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről 3 000 000 forint/számított létszám/év fajlagos finanszírozást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak. A települési önkormányzatokat a 2017-18. évi minimálbér és garantált bérminimum összegét érintő intézkedésekhez további 400 000 forint/számított létszám/év összeg illette meg. A szakmai dolgozók után szociális ágazati összevont pótlék volt igényelhető. A fentiek alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat bevétele 2019. évben 8 840 000 Ft volt. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe, térítési díjbevétele nincs.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában az összes kiadás 45 581 341 Ft volt 2019-ben, kiadásainak döntő többségét (89%-kát) a személyi jellegű kiadások tették ki. A személyi kiadások tekintetében a garantált bérminimum összegének 8%-os emelkedése a meghatározó, a szociális hozzájárulási adó pedig 2019. július 1-től 2%-kal csökkent, összességében a személyi kiadások emelkednek évről évre. Az illetmények és járulékaik összesen 40 350 683 Ft-ot, a dologi kiadások 5 125 879 Ft-ot, a beruházások 104 779 Ft-ot tettek ki.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok és feladatok meghatározása

6.1. Együttműködés projektek keretein belül

A Család- és Gyermekjóléti szolgálat működésében a 2018-2020 időszakban meghatározó a települési szinten működő, felzárkózás esélyét nyújtó pályázatok lebonyolítása:

- A TOP 5.2.1-15-BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretein belül a szegregátum területét érintő komplex felzárkózási program kerül megvalósításra, melynek lebonyolítója az Intézmény. A programok szervesen kapcsolódnak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységéhez, kiegészítve azt speciális, célcsoport igényeihez igazodó programelemekkel, tevékenységekkel. A program zárása eredetileg 2020 novemberében esedékes, de a 2020 márciusában kihirdetett járványügyi veszélyhelyzet miatt kezdeményeztük a programidőszak 3 hónapos meghosszabbítását, így a zárás tervezetten 2021. februárra módosul.
- TOP-4.3.1-15 „*Leromlott városi területek rehabilitációja*” című pályázat lebonyolítója Lajosmizse Város Önkormányzata. Intézményünk projektjéhez kapcsolódóan a szociális bérlakásokba költözött családok szociális segítséget végezzük, illetve a Közösségi Ház funkcióját erősítve elérhetővé tesszük ott szolgáltatásainkat. A Közösségi Ház funkcionális megerősítése tartósan javíthatja a szociális hátrányos helyzetű családok szolgáltatásokhoz való hozzáférését. A szükséges infrastruktúrát a pályázati program kereteiből lehet kialakítani. Az állandó szolgáltatási pont kialakításához szükséges az épületet fenntartó önkormányzat jóváhagyása, a projektidőszakot követően a Közösségi Házat nyitva álló helységgént a szolgáltatói nyilvántartásba szükséges bejegyeztetni, ehhez kapcsolódóan az Intézmény szakmai dokumentumainak felülvizsgálata is szükséges.
- A EFOP 1.3.4-16-2017-00056 „*Közös értékeink sokszínű társadalom - Roma Kulturális Összertartozás*” című pályázat lebonyolítója a Romano Chachipe Lajosmizse Egyesület. A program a hátrányos helyzetű személyeket érintő elemeiben Intézményünk szoros együttműködésre törekszik.
- A TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 „*Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési együttműködés*” című pályázat keretein belül a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal az alacsony foglalkoztatási helyzet javítására képzési programokat és foglalkoztatást támogató tevékenységeket működtet, melyben Intézményünk együttműködik.

6.2. Jelzőrendszerrel kapcsolatos feladatok

A szolgálat jövőjére vonatkozóan elengedhetetlen a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, a közös munka továbbfinomítása, kompetenciák és stratégiák egyeztetése. A jelzőrendszeri munka esetében törekszünk a preventív kockázat-felderítést a szakmai munka

fókuszába helyezni, amennyire a jelzőrendszeri munka jogi és szakmai keretei ezt lehetővé teszik. A korai szakaszban feltárt veszélyeztető tényezők kezelése potenciálisan a későbbi, komolyabb beavatkozást igénylő problémák kialakulásának kockázatát csökkenti. Törekszünk a veszélyeztető tényezők mögötti összefüggések mélyebb megértésére, ez ugyanis a választ és a prevenció munkát is segíti.

A jelzőrendszeri szakmaközi megbeszéléseken törekszünk hasznos elméleti és gyakorlati ismereteket átadó előadók meghívására, az aktuális problémák szerint meghatározott tematika mentén. A jelzőrendszeri adatok alapján folytatjuk a szociális problémákra fókuszáló helyi stratégia-alkotási és megvalósítási folyamatot.

6.3. Egyéb célkitűzések

Kiemelkedő célkitűzés a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretein belül működő programok tapasztalatai alapján a hosszú távon is fenntartható tevékenységek megvalósítása, melyek nem csak a projekt akcióterületén, hanem az ellátási területen élő minden, szociális problémákkal küzdő család és egyén számára hozzáférhető. A program 3 hónapos hosszabbításával a megvalósítási időszak kitolódik 2021. februárig.

A Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Tervben foglalt feladatok végrehajtása.

7. Zárzó

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nagy elhivatottsággal, szakmai tudásuk legjavát adva, a vonatkozó jogszabályok, intézményi szabályzatok ismeretében tevékenykednek a gyermekvédelemben érintett szakemberekkel, intézményekkel és civil szervezetekkel együttműködve a gyermekek jogainak érvényre juttatása, érdekeik védelme, szükségleteik biztosítása érdekében. Ezen gondolatokat a jövő nemzedékéért érzett felelősségtudat vezérli.

A munkánkhoz adott segítséget valamennyi közreműködőnek és segítőnek ez úton tisztelettel megköszönjük.

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV2020

Lajosmizse Város Önkormányzata
Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális
Intézményének Helyi Jelzőrendszeri
Intézkedési Terve Lajosmizse és Felsőlajos
települések vonatkozásában

Tartalomjegyzék

I.	JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE	36
II.	JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI	36
III.	2019. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE	38
IV.	JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA	41
V.	2020. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK	41
VI.	MELLÉKLET	42

I. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9. § (1) k) pontja alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően, minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza:

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatást nyújt az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához, illetve összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.

II. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI

A jelzőrendszeri tagok beszámolóit 2020 januárjában formailag egységesen kértük, ez javította az adatszolgáltatás minőségét, de egyes esetekben továbbra is csak felszínes tájékoztatást kapunk. A beszámolókból megjelent, működés szempontjából fontos észrevételek a következők voltak:

- A jelzőrendszeri tagok gyakrabban és alaposabban beszéljenek egymással a jelzésben érintett ügyekről.
- A szakmaközi megbeszélések esetében konkrét ügyek megbeszélésre lenne igény, különösen az aktuális ügyek áttekintése lenne segítség a jelzőrendszeri tagoknak.
- A jelzőrendszeri tagok részéről felmerült, hogy jelzés ellenére nem tapasztalnak változást a jelzett problémával kapcsolatban.
- Pozitív visszajelzés érkezett a szakmaközi megbeszélésekbe épített, meghívó előadók által tartott tematikus információ-átadással kapcsolatban.
- Az esetmegbeszélések, esetkonferenciák esetében a tervezett időpontot megelőzően legalább 1 héttel kérnek tájékoztatást.

A jelzőrendszeri beszámolókból megjelölt kiemelkedő problémák alapvetően a korábbi években jelzettekkel azonosak voltak:

- Iskolai hiányzások, melyek vizsgálata gyakran további veszélyeztető tényezők felderítését eredményezik. A 2019. évben a jelzésekben leggyakrabban előforduló problémakört jelentik.

- Elhanyagolás, ápolatlanság, személyi higiénia hiányosságai, iskolai felszerelés hiányosságai.
- Szülői együttműködés elégtelensége, olykor teljes hiánya.
- Szenvedélybetegség, szerhasználat a családban, egyéb életviteli problémák.
- Családon belüli konfliktusok, erőszak, bántalmazás.

A 2019. évi tevékenységről szóló beszámolóban új problémák nem jelentek meg.

A jelzőrendszeri beszámolóban a veszélyeztető tényezők súlyosságának értékelésére kértük a tagokat, az 5 fokozatú skálán a legsúlyosabb veszélyeztető tényezőnek az alábbiakat értékelték:

- Tankötelezettség elmulasztása
- Gyermekek elhanyagolása
- Szülők, család életvitele
- Nevelési probléma
- Kiskorú drogfogyasztása

A legkisebb problémának az alábbiakat jelölték meg

- Kortárs csoport negatív hatása
- Magatartás- vagy tanulási zavar
- Szülő(k) betegsége (akadályozza a gyermek ellátását)
- Gyermekek beilleszkedési nehézsége
- Gyermekek tartós betegsége, fogyatékossága

Az értékek alapján feltételezhető, hogy a magas pontszámú problémák erősen jelen vannak, illetve ezek kezelése fokozott terhelést jelent a jelzőrendszeri tagok intézményeire, szakembereire. Az alacsony pontszámúak esetében a kisebb előfordulási gyakoriság, illetve létező kezelési rutinok állhatnak a háttérben.

A jelzőrendszeri munka értékelése az éves szakmai tanácskozáson, 2020. február 21-én megtörtént, a tevékenység átfogó bemutatása az éves Gyermekvédelmi beszámolóban történik meg.

III. FEJEZET

2019. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE

A 2019. évi Intézkedési tervben foglalt intézkedések megvalósulása a probléma, a tervezett intézkedés és annak teljesülése vonatkozásában.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásainak leromlott állapota	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult, októberben minden lakrészbe beköltöztek a lakók, a mindennapi életvitelt a szociális munkások folyamatosan segítik
2.	Szegregátum környezeti leromlottsága	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult.
3.	Közösségi tér hiánya	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	2019. júniusában a Közösségi Ház átadása megtörtént, a projektben és azon kívül is programok zajlanak, a közösségi felhasználás feltételei rendeződtek.
4.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely TOP-5.2.1-15-BK1 - A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	A 2018/2019-es tanév foglalkozásai lezajlottak, a 2019/2020-as tanév foglalkozásai folyamatban vannak.
5.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	A 2019. évi táborok a tervek szerint két turnusban, 20-20 fő részvételével lezajlottak.
6.	Szegregátumban élők szülői kompetenciáinak hiányosságai	Szülői eredményességi tréning	A TOP-5.2.1-15-BK1 projekt támogatásával két szülőcsoport megvalósult.
7.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje Pszicho-dráma	TOP-5.2.1-15-BK1 projekt keretében a serdülők tréningje lezajlott, további 2 tréningcsoport folyamatban. A pszichodráma foglalkozás a tanév rendje szerint lezajlott, ill. 2020-ban folytatódik.
8.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Folyamatosan történik, 2019 nyarától elérhető a Közösségi Házban is.
9.	Képzési, foglalkoztatási hiányosságok	Képzések	A tervezett képzések átalakultak, a résztvevőket, érdeklődőket a jelenleg futó foglalkoztatási-képzési projektek felé delegáljuk, szociális munkások támogatásával.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
10.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	2019. október-november hónapokban egészségügyi előadások, szűrések a tervek szerint történtek.
11.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Bűnmegelőzési programok lebonyolítása folyamatban, lezárult az idősképzés, pedagógusképzés, folyamatban a szakemberképzés, egyes elemek 2020-ban kerülnek megvalósításra.
12.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Szervezetközi egyeztetések projekt témában 3 alkalommal, az új RNÖ-vel 1 alkalommal történtek.
13.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	A Közösségi Házhoz kapcsolódóan volt közösségi akció. Hulladéktárolók beszerzése történt. Közös bejárások történtek az önkormányzattal. 2019. szeptember 30-án lakossági fórum a Közösségi Házban.
14.	Igény- és szükségletfelmérés	Szegregátum teljes felmérése	Az igények felmérése folyamatosan történt.
15.	Egészségvédelem.	Egészségügyi hét programcsomag megvalósítása	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
16.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
17.	Egészségvédelem. Fog és szájpótlási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
18.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
19.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
20.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
21.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
22.	2018. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	2019. február 20-án megvalósult.
23.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	6 db szakmaközi megbeszélés került megtartásra, tematikus tartalommal.
24.	Korai várandósság	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv kidolgozása megtörtént (VELEM program), a projekt megvalósításba beépítésre került 2020-tól.
25.	Szerhasználat	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv nem
26.	Alacsony foglalkoztatottság egyes társadalmi csoportokban	„Állásinfó” információs adatbázis. Önéletrajzok, motivációs levelek írása.	Folyamatosan megvalósult.
27.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Tanyagondnoki szolgálat keretében folyamatosan megvalósult.
28.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” módszereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása. Belső szabályozás felülvizsgálata	Folyamatosan megvalósult.
29.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepe – Cipős doboz akció.	2019. december 11-én megvalósult.
30.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Folyamatosan megvalósult.

IV. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA

A jelzőrendszeri működés hatékonyságának növelésére az intézmény részéről a 2020. évben az alábbi intézkedéseket tervezzük:

- belső szabályozók folyamatos felülvizsgálata, módosítása a jogszabályok és szakmai szabályozókban foglaltak megvalósulása érdekében.
- a veszélyeztetettséggel kapcsolatos jelzések kockázatelemzése, az elemzés alapján a belső folyamatok optimalizációja, kritikus területeken intézkedési tervek létrehozása és megvalósítása révén,
- a járási család- és gyermekjóléti központ bevonása a szociális diagnózis elvégzése érdekében, hogy a család hatékonyabban férjen hozzá a szükséges szolgáltatásokhoz,
- jelzőrendszeri együttműködés elősegítésére a szakmaközi megbeszéléseken; tematikus előadások, tájékoztatók, fórumok megvalósítása.

V. FEJEZET

2020. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK

Az intézmény 2020. évi Intézkedési terve tartalmazza a projektek keretein és az intézményi feladatellátáson belül megvalósuló feladatokat, tevékenységeket, eseményeket. Az egyes tevékenységek az 1. számú mellékletben kerülnek bemutatásra.

Lajosmizse, 2020. március 27.

Józsáné dr. Kiss Irén
Intézményvezető

MELLÉKLET

1. számú melléklet – 2020. évi célkitűzések

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Célcsoport, várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
1.	Szegregátum szociális bérlakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	6 lakás	2020. november 30-ig	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	Önkormányzat	pályázati dokumentáció	fenntartás, állagmegóvás, életvitel támogatása	Pályázat rendje szerint	Pályázati szabályok szerinti közzététel
2.	Közösségi tér működtetése	Helységhasználat szabályozott szervezése, lebonyolítása	kb. 500 fő lakónépesség	2020. november 30-ig	önkormányzati forrás pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	Önkormányzat	pályázati dokumentáció	fenntartás, rendezvények lebonyolítása	Pályázat rendje szerint	Pályázati szabályok szerinti közzététel
3.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely	kb. 20 fő 18 év alatti személy	2019/2020. tanév rendje szerint	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	Köznevelési, közművelődési intézmények	EFT, jelenléti ív, fotó-dokumentáció, beszámoló, kiállítás	tervezett célérték elérése	Pályázat rendje szerint	Pályázati szabályok szerinti közzététel
4.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	40 fő (2x20 fő) 25%-ig célterületen kívüli bevonás	2020. július	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	Köznevelési intézmények (javaslat)	EFT, jelenléti ív, fotó-dokumentáció, beszámoló,	tervezett célérték elérése	Pályázat rendje szerint	Pályázati szabályok szerinti közzététel
5.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje Pszychodráma	2 csoport (FET) 1 csoport (PD)	2020.január-október	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	Köznevelési intézmények (javaslat)	EFT, jelenléti ív, fotó-dokumentáció, beszámoló,	tervezett célérték elérése	Pályázat rendje szerint	Pályázati szabályok szerinti közzététel
6.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	kb. 150 fő	2020. november 30-ig	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	teljes helyi intézményrendszer	EFT, jelenléti ív, fotó-dokumentáció, beszámoló,	tervezett célérték elérése	Pályázat rendje szerint	Pályázati szabályok szerinti közzététel

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Célcsoport, várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
7.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	kb. 180 fő	2020. március / október	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	Egészségügyi szolgáltatók, RÉV, Máltai Szeretetszolgálat	jelenléti ív, szakmai beszámoló,	tervezett célérték elérése	Pályázat rendje szerint	Pályázati szabályok szerinti közzététel
8.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Csoportok: szülők, óvodások, iskolások, egyéb szakemberek,	2020. októberig	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	rendőrség	jelenléti ív, fotó-dokumentáció, beszámoló,	tervezett célérték elérése	jelenléti ív	Pályázati szabályok szerinti közzététel
9.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	tematikusan érintett intézmények munkatársai	2020. november 30-ig	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	helyi szervezetek TOP 5.1.1 TOP 5.1.2 EFOP 1.3.4. RNÖ	jelenléti ív, fotó-dokumentáció, beszámoló,	tervezett célérték elérése	jelenléti ív	Pályázati szabályok szerinti közzététel
10.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	Szegregált terület lakossága.	2020. április és október	pályázati forrás TOP-5.2.1-15-BK1	Önkormányzat Roma Nemzetiségi Önkormányzat Civil szervezetek Lakosság.	Számlák Jelenléti ív Fotó-dokumentáció	Közterületek hulladék-mentesítés Szelektív zsák használata	Adatgyűjtés és elemzés	Képviselő-testületi és bizottsági ülések. Szakmaközi megbeszélés
11.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	1-2. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2020. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészség-fejlesztők. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
12.	Egészségvédelem. Fog és szájpolási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	3-4. osztályos tanulók.	Egészségügyi 2020. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Fogorvosok. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Célcsoport, várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
13.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	5. osztályos tanulók.	Egészségügyi 2020. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők.	Védőnői nyilvántartás.	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
14.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	6. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2020. október	Intézményi erőforrások.	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
15.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	7. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2020. október.	Intézményi erőforrások	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. Iskola. RÉV.	Védőnői nyilvántartás	Minden iskolás gyermek.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
16.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	8. osztályos tanulók.	Egészségügyi Hét. 2020. október.	Intézményi erőforrások	Iskolavédőnő. Egészségfejlesztők. MAZS Alapítvány. Iskola	Védőnői nyilvántartás	Korosztályos lányok.	Egészségügyi Hét értékelése.	Intézményi közzététel szerint
17.	2019. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	45 fő	2020. február 21.	Intézményi erőforrások.	CsGySz Jelzőrendszeri tagok.	Jelenléti ív. Előadás prezentációk	Egységes jogalkalmazás.	Szakmai beszámoló	Intézményi közzététel szerint Meghívó
18.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Helyi jelzőrendszeri tagok 15 fő	6 alkalom	Intézményi erőforrások	Jelzőrendszeri felelős Jelzőrendszeri Tagok.	Jelenléti ív. Jegyzőkönyv.	Veszélyeztetettség észlelésének javulása. Folyamatos részvétel és kommunikáció.	Beszámoló	Meghívó. Jelenléti ív Beszámoló
19.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Célterületen élő kiskorúak, várandósok, nők	2020 november 30.	Pályázati források TOP-5.2.1-15-BK1	CsGySz védőnők nőgyógyász szociális munkás	Jelenléti ív, jegyzőkönyv	Felvilágosító előadások, higiénés csomagok osztása	beszámoló	Intézményi és pályázati közzététel szerint

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Célcsoport, várható létszám	Határidő Időtartam	Erőforrások	Felelős és együttműködő partnerek	Dokumentálás módja	Siker kritérium	Értékelés módja	Kommunikációs terv bevonás
20.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Érintett szakemberek	2020 teljes év	Intézményi erőforrások	CsGySz védőnők pedagógus, addiktológus	Jelenléti ív, jegyzőkönyv	Stratégia kidolgozása, megvalósítás megkezdése	beszámoló	Intézményi közzététel szerint Meghívó
21.	Alacsony foglalkoztatottság egyes társadalmi csoportokban	„Állásinfó” információs adatbázis. Önéletrajzok, motivációs levelek írása.	Álláskeresők Inkatívák	2020 teljes év	Intézményi erőforrások	CsGySz BKKM KH Foglalkoztatási Főosztály	CsGySz ügyvitel szerint	Segítségnyújtás folyamatos elérhetősége	Adatgyűjtés és elemzés	Intézményi közzététel szerint
22.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszerének fejlesztése Ügyintézés.	Időskorúak	2020 teljes év	Intézményi személyi és tárgyi feltételek.	CsGySz Gondozási részleg Házi orvosok. Közszolgáltatók	Gondozási naplók	Krizishelyzet kialakulásának megelőzése.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint Szakmaközi megbeszélés
23.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Krizishelyzetben lévő személyek, családok	2020 teljes év, kiemelten a téli időszak	Intézményi személyi és tárgyi feltételek. Alapítványi erőforrások	CsGySz Gondozási részleg	Adománykezelési dokumentáció	Krizishelyzet kialakulásának megelőzése.	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint Szakmaközi megbeszélés
24.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermekek Karácsonyi Ünnepe – Cípiós doboz akció.	Hátrányos helyzetű családok gyermekei.	2020. december 13.	Intézményi személyi és tárgyi feltételek. Alapítványi erőforrások	CsGySz Civil szervezetek Lakossági partnerek	Névsor. Fotók.	300 gyermek	Beszámoló	Intézményi közzététel szerint Szakmaközi megbeszélés
25.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	400 fős lehatárolt területen	Folyamatosan	Állami finanszírozás	Tanyagondnok	Jogszabály szerinti dokumentáció	Folyamatos működés	Szakmai beszámoló	Intézményi közzététel szerint

3.ba) A gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok - A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységről:

Készítették: Kocsis Györgyné óvodavezető,

Bodáné Szabó Andrea gyermekvédelmi felelős

1. A GYERMEKI JOGOK ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK BIZTOSÍTÁSA A JOGSZABÁLYOK TÜKRÉBEN

A gyermek védelme és a gyermeki jogok hazai védelme szempontjából meghatározó jelentőségű **Magyarország Alaptörvénye.**

Az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése szerint: Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A XVI. Cikk (1) bekezdése szerint: (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

Ennek megfelelően elsősorban a gyermek szülei, családja, azt követően az állam és végül a társadalom köteles biztosítani a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (Gyvt.) meghatározza:

- A gyermekek és szüleik alapvető jogait és kötelezettségeit, e jogok védelmét,
- A gyermekek védelmének rendszerét – ellátásokat és hatósági intézkedéseket,
- Az állami és önkormányzati gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat,
- A gyermekvédelmi és a gyámügyi igazgatás szervezetét és főbb szabályait,
- Az adatvédelmi rendelkezéseket.

A Gyvt.-t az egymásra épülő gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás jellemzi, mely a családi nevelés elsődlegességét tartja szem előtt.

A Gyvt. Végrehajtására szolgáló jogszabályok határozzák meg a gyermekjóléti alapellátást és a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmények, valamint a gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében az ellátórendszerben dolgozó szakemberek konkrét feladatait is, elsősorban a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Gyer.) – kiegészülve szabályozza a gyermek veszélyeztetettségét megelőzni, megakadályozni, illetve kezelni hivatott intézményi rendszer működését és az ennek során felmerülő feladatait.

A Gyvt. II. fejezete a Gyermeki jogokat és szülői jogokat és kötelezettségeket tartalmazza a gyermekek védelmében.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak együttműködése, az óvoda szerepe

A Gyvt. 17. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt köznevelési intézmények részéről a közreműködő természetes és jogi személyek azok, akik a család és a szűkebb lakóhelyi, munkahelyi közösségek mellett a legnagyobb rálátással rendelkeznek egy gyermek és a családja helyzetéről.

Az óvoda tekintetében nagyon fontos a tudatosítás, hogy mindenki saját hatáskörében felelős a rá bízott gyermekek védelméért.

A 2011 évi CXCV. törvény a köznevelésről 8 § (1)-(2) bekezdése szabályozza, a gyermek óvodai nevelésben való részvételét, (3) bekezdése a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladathoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti 50 óra időkeretet tartalmazza.

A gyermekkel foglalkozó dolgozók fontos szereplővé válhatnak egy-egy konkrét esetben, hiszen ha többször, nagyobb intenzitással kell foglalkozniuk egy családdal, akkor ott feltételezhetően a „szokásosnál” nagyobb probléma lehet.

Az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének folyamata:

- **Megelőzés** – kellő körültekintéssel a gyermek/család segítése.
- **Gyanú esetén jelzés** – nagyon fontos lépés, a jelzéstevőnek nem kell mérlegelni, hogy milyen súlyú a veszélyeztetettség.
- **Cselekvés** – problémák feltárása: a **család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó** feltárja a problémát, azokra megoldásokat dolgoz ki. Indokolt esetben kezdeményezi a hatósági intézkedéseket. A család- és gyermekjóléti szolgálat megoldási javaslatait cselekvési tervben rögzíti határidők megadásával, ebbe bevonja a jelzőrendszer azon tagjait, akik érintettek az adott gyermek ügyében.
- **Visszajelzés az intézkedésekről** a jelzőrendszer aktivált tagjainak – az összes információ birtokában itt méri fel a veszélyeztetettség mértékét.
- **Után követés** – szükség esetén gyermekvédelmi intézkedés fenntartása, meghosszabbítása vagy megszüntetése.

A jelzés célja, hogy felhívja a figyelmet a gyermek körül adódó nem megfelelő körülményekre (elhanyagolás, bántalmazás, nem megfelelő nevelés)

A megelőző intézkedés célja, hogy mérsékelje a gyermeket ért káros családi hatásokat.

Amennyiben hosszan elhúzódó, ismétlődő vagy súlyosabb problémáról van szó, akkor szélesebb körű beavatkozásra van szükség. Ennek jeleit a gyermekkel napi kapcsolatban állók észlelhetik. Együtt kell működniük a gyermekjóléti intézmények és szolgáltatók szereplőivel. Minden munkatársnak elengedhetetlen szerepe van a jelzőrendszer hatékony működésében.

Adatkezelés, titoktartási kötelezettség alóli mentesség:

Legjellemzőbb dilemma az óvodapedagógusoknál és minden óvodai dolgozónál, hogy mekkora védelmet vagy éppen akadályt jelentenek az adatvédelmi szempontok és az ebből fakadó titoktartási kötelezettség.

A Gyvt. 135-136/B §-a alapján a jelzőrendszeri tagoknak az adatkezelésre, *beleértve a törvényben meghatározott szervnek, hatóságnak való továbbítást*, kifejezetten felhatalmazást adnak. 2014. március 15-étől lényeges szabályozást vezettek be a Gyvt. 17. § (2a.) és a 130/A § (2) bekezdése értelmében. **Az új szabályozással a cél a jelzőrendszer hatékonyabb működése és a jelzést adók védelme volt.** A gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy a jelzés sokszor a család retorziójától való félelem miatt maradt el.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelem olyan tevékenységek és intézmények együttese, amelyek a gyermeki jogok védelmét, a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, családban történő nevelését, a veszélyeztetettség megelőzését, illetve megszűnését és a már kiemelt gyermeknek a családba történő visszahelyezését célozza.

Ez azt jelenti, hogy minden gyermekre kiterjed, a teljes óvodai életet áthatja, állandóan jelen van. Az intézményen belül **a gyermekvédelem célja:**

- Elsődleges a felmérés, a problémahelyzet regisztrálása, a prevenció;
- Az ellátott speciális szükségletű gyermekcsoport sajátos, komplex problémarendszerének felismerése és kezelése;

- A fogyatékoság tényének feldolgozásában segítségnyújtás a családnak;
- Együttműködés a gyermek problémájának megoldásában segítő más szakemberekkel a gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében.

2. GYERMEKLETSZÁM ADATOK A MESERÉT LAJOSMIZSEI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODÁBAN

Székhely intézmény és tagintézmény óvodai férőhelyeinek száma a 2018/2019-as nevelési évben illetve a 2019/2020-es nevelési évben: 441 fő

▪ Székhely intézmény	275 fő
▪ Rákóczi utcai tagintézmény	50 fő
▪ Szent Lajos utcai tagintézmény	66 fő
▪ Felsőlajosi tagintézmény	50 fő
▪ Bölcsődei intézményegység	26 fő

Óvodai gyermeklétszám adatok Lajosmizse vonatkozásában férőhelyek száma: 391 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2018/2019.	406	16	68	1
2019/2020.	419	16	76	0

Székhely Óvoda (Lajosmizse, Attila u. 6.) férőhelyek száma: 275 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2018/2019.	284	11	47	1
2019/2020.	293	11	51	0

Rákóczi utcai Tagintézmény (Lajosmizse, Rákóczi u. 30.) férőhelyek száma: 50 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2018/2019.	50	2	5	0
2019/2020.	56	2	10	0

Szent Lajos utcai Tagintézmény (Lajosmizse, Szent Lajos u. 19.) férőhelyek száma: 66 fő

Nevelési év	Statisztikai létszám	Csoportok száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2018/2019.	72	3	16	0
2019/2020.	70	3	15	0

2019. december 31-ig a székhely és óvodai tagintézményekbe 2 fő kisgyermek érkezett.
2020. január 01.-től – 2020. április 30. 3 fő gyermek iratkozott be óvodánkba.

Szakértői Bizottság és a Nevelési Tanácsadó által vizsgált gyermekek

2019. szeptemberben *29 fő BTMN gyermek volt az óvodában.*

A Nevelési Tanácsadó által vizsgált gyermekek száma 2018/2019-es nevelési évben 30 fő volt, ebből 26 fő BTMN besorolást kapott, illetve Szakértői Bizottság által vizsgált gyermekek száma 25 fő, ebből SNI státuszt 20 fő kapott.

A Nevelési Tanácsadó által vizsgált gyermekek száma 2019/2020-as nevelési év március hónapig 34 fő, ebből BTMN besorolást kapott 22 fő, illetve Szakértői Bizottság által vizsgált gyermekek száma 18 fő, ebből SNI gyermek 18 fő.

Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

2018-es októberi statisztika alapján gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

Meserét Óvoda székhely (Attila u. 6.)	75 fő
Meserét Óvoda Rákóczi u. Tagintézmény (Rákóczi u. 30.)	9 fő
Meserét Óvoda Szent L. u. Tagintézmény (Szent L. u. 19.)	18 fő
MINDÖSSZESEN	102 fő

2019-as októberi statisztika alapján gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma

Meserét Óvoda székhely (Attila u. 6.)	71 fő
Meserét Óvoda Rákóczi u. Tagintézmény (Rákóczi u. 30.)	11 fő
Meserét Óvoda Szent L. u. Tagintézmény (Szent L. u. 19.)	17 fő
MINDÖSSZESEN	99 fő

3. A VESZÉLYEZTETETTSÉG ÉS A HÁTRÁNYOS HELYZET KIALAKULÁSÁNAK OKAI, GYERMEKVÉDELMI MUNKA CÉLJA

Óvodai gyermekvédelmi munkánkat alapvetően a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltak határozzák meg.

A gyermekvédelem lényege, hogy megelőzze, elhárítsa, enyhítse azokat az ártalmas környezeti tényezőket, amelyek gátolják a gyermekek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését.

A preventív gyermekvédelem legfontosabb intézménye az óvoda. Fontos feladata az óvodának az egyenlő hozzáférés biztosítása. A gyermekek életük jelentős részét itt töltik, így fejlődésük minden hiányossága, zavara megjelenik az intézményben.

Gyvt. 67/A (1) a., b., c., Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll;

a.) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról-önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b.) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33 §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c.) A gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Gyvt. 67/A. (2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a.) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentiekben felsorolt (1) a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b.) a nevelésbe vett gyermek,
- c.) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetettség és hátrányos helyzet kialakulásának okai:

- munkanélküliség
- alkoholizmus
- szülői inkompetencia
- szülői agresszió
- alul iskolázottság
- drog
- gyermekbántalmazás
- társadalmi kirekesztettség, szegénység
- családon belüli erőszak
- pszichés és fiziológiai elhanyagolás mind a szülő, mind a gyermek esetében.
-

Az elsődleges jelző probléma esetén az *óvodai* gyermekvédelmi felelős felé az óvodapedagógus. A gyermekvédelmi munka elsődleges koordinátora az *óvodai* gyermekvédelmi felelős.

Veszélyeztetett gyermek:

Olyan magatartás, mulasztás vagy körülmények következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi, fizikai fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Kiemelt súlyos problémák:

- fizikai bántalmazás a családban
- a gyermek szexuális zaklatása
- szülői felügyelet hiánya
- súlyos elhanyagolás, gondozatlanság
- nem megfelelő lakáskörülmények
- szülői terror, pszichés bántalmazás
- éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- alkoholizmus a családban
- nem megfelelő szellemi fejlődés a gyermeknél
- 3 éves kor felett nem szobatiszta / nincs szervi probléma /
- értelmi fogyatékos szülő a családban
- nevelési-oktatási intézményből való indokolatlan hiányzás
- alacsony jövedelmi viszonyok
- problémás válás, gyermek elhelyezési

A gyermekvédelmi munka céljai

- Általános prevenciók tevékenységei az intézményt körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében.
- A hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, felzárkóztatása.
- A veszélyeztetett gyermekek feltárása, típusának mérlegelése, ez alapján, pedig a további teendők kidolgozása.
- Problémák feltárása, kezelése, megoldásokra való törekvés a gyermeki jogok érvényesítésének érdekében.
- A másság elfogadása, elfogadtatása másokkal is.
- A gyermekek testi- lelki egészségének megóvása, a családi nevelést kiegészítve.

Óvodapedagógusok feladatai:

- A prevenciók program keretein belül a gyermeki-szülői jogok megismertetése, illetve A prevenciók program keretein belül a gyermeki-szülői jogok megismertetése, illetve érvényesítése az óvodában.
- A családok helyzetének tapintatos feltárása.
- Bizalommal teli kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
- Biztonságos, nyitott óvodai környezet kialakítása.
- Rendszeres kapcsolattartás az érintett gyermekek szüleivel.
- A támogató, segítő szervezetekkel és intézményekkel az *óvodai* gyermekvédelmi felelősök keresztül tervszerű, folyamatos és rendszeres kapcsolattartás.
- Gyors, pontos, szakszerű ügyintézés; szükség esetén külső segítség biztosítása.
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás a gyermekvédelmi felelős, az óvodapedagógusok, vagy az intézményvezetővel együtt.
- Az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatos teendők (szülők értesítése, jelzés továbbítása) a jogszabályban meghatározottak szerint.
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás a gyermekvédelmi felelős, az óvodapedagógusok, vagy az intézményvezetővel együtt.

- Részt vesz a csoportjába járó gyermek esetében, a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett esetmegbeszélő értekezleteken
- A gyermekvédelmi felelős tájékoztatása minden gyermeket veszélyeztető körülményről, ami jelzésköteles lehet.
- A gyermek veszélyeztetésére tekintettel javaslatot tesz az alapellátásra, illetve szükség esetén a gyermek védelembe vételére.
- Együttműködés Család- és Gyermekjóléti Központ szociális szakemberivel, akik egyének és családok számára, valamint a gyermekek családban való nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, igényeiknek és szükségleteiknek megfelelő szolgáltatásokat nyújtanak.

Óvodai gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Képviseli az intézményben a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat
- Szervezi, irányítja és elősegíti a gyermekvédelmi feladatokat
- Feladata a családdal pedagógussal együtt működve, hogy kiküszöbölje, a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, megvédje őket testi, lelki, erkölcsi károsodástól
- Nyilvántartást vezet a gyermekvédelmi intézkedés hatálya alatt álló gyermekről, és folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel és megszüntetés okait
- Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét, ezt a feladatot a csoport óvónőivel végzi
- Segíti az óvónőket a gyermekeknél felmerülő problémák megoldásában
- Szükség esetén családlátogatásokat végez az óvónőkkel együtt
- Javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében
- Szükség esetén részt vesz a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett esetmegbeszélő értekezleteken, és javaslatival segíti a probléma megoldását
- Részt vesz *Család- és Gyermekjóléti Szolgálat* által szervezett szakmaközi, és prevenciós értekezleteken, és annak tapasztalatit megosztja az óvodapedagógusokkal
- Elkészíti a gyermekvédelmi beszámolót a nevelőtestület felé

•

Általános szervezési feladatok

- A hátrányos, halmozottan hátrányos, illetve veszélyeztetett gyermekek óvodai felvételének megszervezése, előzetes környezettanulmány elkészítése.
- A gyermekek rendszeres óvodába járásának ellenőrzése.
- A nevelőtestület, a gyermekvédelmi felelős feladatainak megjelölése.
- Családlátogatások alkalmával meggyőződés a hiányzások okairól, ezek megszüntetése.
- Szülők fokozottabb ösztönzése az óvodai szülői értekezleteken, rendezvényeken való részvételen.
- A szülők segítése az eredményesebb szülői szerep betöltéséhez.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, fokozottabb együttműködés kialakítása a nevelőmunkában.
- A veszélyeztetett, hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának szem előtt tartása minden csoportban.
- Együttműködés a *Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal*, Védőnői Szolgálattal.
- Egyéni tehetséggondozás.
- Javaslat a védelembe vételre.

Tevékenységformáink

- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Családlátogatás, visszatérő családlátogatás
- Nyílt nap
- Közös kirándulások szervezése
- Fejlesztő, felzárkóztató programok (logopédia, fejlesztőpedagógia, PEK torna, alapozó mozgásterápia)

Társszerveink, melyek a gyermekvédelem hatékony működését segítik elő:

Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Családtámogató Szolgálat Család- és Gyermekjóléti Központ

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

BKMKH Kecskeméti Járási Hivatal Gyámügyi Osztály

Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola

Védőnői Szolgálat

Gyermekorvosok

Rendőrség

Művelődési Ház és Könyvtár

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Lajosmizse Város Jegyzője

4. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT FELÉ TETT JELZÉSEK, ESETMEGBESZÉLÉSEK

17 esetben jeleztünk gyermek veszélyeztetése okán a gyermekjóléti szolgálat felé.

- rendszertelen óvodába járás /13 eset/:

A gyermekek- bár hiányzásuk igazolt- nagyon sokat hiányoznak az óvodai nevelésből. A szülők az igazolásokat késve, sok esetben hiányosan, többszöri felszólítás után hozzák. Megtett intézkedések: a szülő figyelmének felhívása az óvodai nevelés fontosságára, jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

- gyermek veszélyeztetése /1 eset/:

A gyermek alul táplált, gyenge, fizikuma nem megfelelő. A tevékenységekben nem vesz részt, társaival nem játszik, passzív szemlélő. A szülő a probléma megoldásában nem együttműködő.

Megtett intézkedések: a gyermek házi orvosának felkeresése, jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

- kiskorú bántalmazása /1 eset/ Bejelentés érkezett kiskorú bántalmazásáról. A bejelentés után jelzést küldtünk kiskorú bántalmazás miatt a gyermekjóléti szolgálat felé.

szülő kérelmezte a gyermek másik csoportba történő áthelyezését, mert a gyermek elmondása alapján a dajka néni a kezére csapott./1 eset/ Az édesanya felkereste az intézményvezetőt, és a csoportban dolgozó óvodapedagógust és kérte a gyermek

áthelyezését másik csoportba. Megbeszélést tartottunk a CKÖ elnök, az óvodapedagógusok, dajka, és a szülő valamint a szülő hozzátartozója jelenlétében. A megbeszéléseken kiderült hogy nem történt bántalmazás. A gyermek a szülő kérésére a Rákóczi u. tagintézménybe került áthelyezésre. Jelzést küldtünk a gyermekjóléti szolgálatnak a szülő vádaskodása, és intézményben tanúsított magatartása miatt.

Esetkonferencián 18 alkalommal vettünk részt:

- 1. esetkonferencia témája: a gyermek védelembe vételének felülvizsgálata. Gyermek elhanyagolása, nagyobb testvérek iskolai hiányzása.
- 2. esetkonferencia témája: szülők nem megfelelő együttműködése az intézményekkel, nem megfelelő lakhatási körülmények. Védelembe vételi javaslat.
- 3. esetkonferencia témája: gyermekek igazolatlan hiányzása. Védőnői tanácsadás védőoltások elmaradása szülő nem érdeklődik az óvodában gyermeke iránt, szülői értekezletre nem jár. A szülő az alapellátást vállalta.
- 4. esetkonferencia témája: gyermek bántalmazása, gyermek elhanyagolása. Védelembe vételi javaslat.
- 5. esetkonferencia témája: a szülői felügyeleti jog gyakorlása iránt indított perben a kiskorú veszélyeztetésnek vizsgálata. A kapcsolattartás megvalósulása, édesapa kérelem a kiskorú édesanya által kiskorú veszélyeztetése tárgyában. A kiskorú veszélyeztetése nem került megállapításra.
- 13 alkalommal az óvodai hiányzás miatt került sor esetkonferencia megtartására.

A Család-, és gyermekjóléti Szolgálat kérésére 38 alkalommal készítettünk el kisgyermekről pedagógiai véleményt.

A szülőknek 19 alkalommal küldtünk ki felhívást rendszeres óvodába járásra.

1 alkalommal kellett gyámhivatali felszólítást kiküldeni 5 napot meghaladó hiányzás miatt.

Óvodánkban jelenleg 30 védelembe vett gyermek jár, és 4 gyermeket alapellátás keretén belül gondoz a gyermekjóléti szolgálat. 1 gyermek esetében került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre.

2020. január 01. napjától hatályba lépett jogszabályok értelmében a óvodának újabb feladati lettek a gyermek igazolatlan mulasztásával kapcsolatban.

- Az adott nevelési évben igazolatlanul mulasztott ötödik óvodai nevelési nap felhívja a családi pótlék jogosultját (szülő, gyám) a jogkövetkezményre. A nevelési-oktatási intézmény vezetője ezen felhívásokat tájékoztatásul megküldi a gyámhatóság részére is.
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője jelzi a család- és gyermekjóléti központnak, hogy az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek igazolatlanul mulasztott óvodai nevelési napjainak száma az adott nevelési évben elérte az ötöt.
- Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tizenegy nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.

- A nevelési-oktatási intézmény vezetője a mulasztás igazolására előírt határidő lejártát követően haladéktalanul jelzi a védelemben vételi eljárás lefolytatására illetékes gyámhivatalnak, ha a gyermek igazolatlanul mulasztott óvodai nevelési napjainak a száma az adott óvodai nevelési évben elérte a húszat. Kiskorú esetén a jelzéssel egyidejűleg a nevelési-oktatási intézmény vezetője megküldi a gyámhivatalnak az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség vagy a tankötelezettség, az iskolalátogatási kötelezettség nem teljesítésének okait és e kötelezettségek teljesítésének előmozdítására vonatkozó javaslatát tartalmazó írásbeli véleményét.
- Az adott nevelési évben igazolatlanul mulasztott huszadik óvodai nevelési nap után kezdeményezi a családtámogatási ügyben eljáró hatóságnál az ellátás szüneteltetését.

2020.január 01. napjától 7 alkalommal hívtuk fel a családi pótlék jogosultját (szülő, gyám) a jogkövetkezményre, és ezen felhívásokat tájékoztatásul megküldtük a gyámhatóság részére is. 1 alkalommal tájékoztattuk 11 nevelési nap igazolatlan mulasztásról az általános szabálysértési hatóságot. Családtámogatási ügyben eljáró hatóságnál az ellátás szüneteltetését nem kezdeményeztük.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

Az óvodai nevelő-oktató munkát nagyban segítené egy fő pszichológus, aki pszichés zavarokkal küzdő gyermekek rendszeres kezelését biztosítaná. Továbbra is kiemelt feladatnak tekintjük, hogy a Szülői értekezletekre védő néniket, gyermekorvost hívunk, aki tájékoztatást tart a szülőknek az egészséges életmódról, a betegségek megelőzéséről.

Az OVI-ZSARU program alkalmazása középső és nagycsoportokban.

6. INTÉZMÉNYÜNK KÜLÖNBÖZŐ SZABADIDŐS PROGRAMOKKAL igyekszik az óvodai nevelést vonzóvá tenni.

- Zene ovi
- Ügyes kezek
- Apróka-ugróka
- Mozgásfejlesztő torna
- Hitoktatás (katolikus, református)
- Origami

Óvodáinkban minden nevelési évben megrendezésre kerülnek a „Jeles zöld napok”, Húsvét, Gyermeknap, Mikulás és a Karácsony szülőkkel közös program keretében.

EFOP-3.1.3 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása kiemelt projekt az Esélyteremtő óvoda pályázat keretében lehetőség kaptunk 30 hónapon keresztül konzulens tanácsadó segíti az óvodapedagógusok munkáját, valamint a Kecskemét, Nyárlőrinc, Izsák óvodáival havi egy alkalommal közös szakmai napok szervezésére nyílik lehetőség. A 2019-2020-as nevelési évben a pályázat segítségével asztalokkal, székekkel, mozgásfejlesztő eszközökkel bővült az intézmény eszköztára.

7. BŰNMEGELŐZÉS

Az óvodában fontos nevelési terület az egészségvédelem és a prevenció. A testi és lelki egészségre kiemelt figyelmet fordítunk. A testi- lelki egészség megőrzésére, az egészséges életmódra. Pedagógiai programunk tartalmazza az egészségfejlesztési programot, melynek célja, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki egészségét hatékonyan fejlesztő egészségfejlesztő tevékenységben. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink: egészséges táplálkozás, egészséges táplálkozási szokások megerősítése. Napi szinten gyümölcs biztosítása. A táplálék allergiás gyermeknek speciális étrend biztosítása. Mindennapos mozgás, változatos mozgáslehetőségek biztosítása. Nagy figyelmet fordítunk a prevenciós tornagyakorlatok alkalmazására. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegséghez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, dohányzás megelőzési program alkalmazása.

A testi és lelki bántalmazás megelőzése, időben történő jelzése a Lajosmizsei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé.

Intézményünkben az óvodás korú gyermekek bűnmegelőzési programját, az Ovi-Zsaru programot alkalmazzuk.

Az óvodáskorú gyermekek fokozottan ki vannak téve kisebb-nagyobb baleseteknek. Életkori sajátossága a játékoság és kíváncsiság, de még nincs elég tapasztalata, így sokszor nem ismeri fel a veszélyt sem, és nem is tud megfelelően viselkedni. Ennek a programnak a célja a gyermekek védelme – gyermekek sérelmére elkövetett – bűnözéssel szemben.

Főként a nagycsoportos korosztály számára kidolgozott bűn- és balesetmegelőzési témájú program célja a gyermekek áldozattá válásának megelőzése, biztonságérzetük erősítése, és annak elősegítése, hogy szükség esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni a rendőrtől.

Saját érdekükben életkori sajátosságaiknak megfelelő módon kell őket felkészíteni, tájékoztatni a biztonságos és helyes viselkedésformákat illetően.

Az óvodai foglalkozásokon és az otthoni feladatokon keresztül szerepet vállal benne, az egyenruhás rendőr, az óvodás, az óvodapedagógus, a szülő, akár a nagyobb testvér, nagyszülő is.

A program több modulból áll, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve mesékre, történetekre, szerepjátásra épül. Az első foglalkozás egyenruhás rendőr közreműködésével, a témák feldolgozását segítő kesztyűbábok megszemélyesítésével (Rendőrr Robi, Rosszcsont Ricsi) bemutatásával és átadásával történik. A további foglalkozásokat a programban résztvevő csoportok pedagógusai tartják meg a velük történt módszertani konzultációt követően, a rendőrség által biztosított oktatási egységcsomag segítségével.

A program témakörei

- Ismerkedés szabályai (ki az idegen számunkra, mit mondhatunk el idegen embernek magamról és a családomról).
- Szabályok, utasítások betartásának fontossága (kinek az utasításait tartjuk be, kinek fogadjunk szót s miért).
- Idegen személlyel történő találkozás, kapcsolat, ajándékelfogadás szabályai (utcán, játszótéren, idegen lakásban).
- Egyedüli otthon tartózkodás szabályai (telefonálás, idegen beengedése a lakásba).

- Veszélyes eszközök, nem játékszerek (háztartási eszközök, szűrő-vágó eszközök használata, testi épség megóvása).
- Közlekedés szabályai (gyalog, kerékpárral, utasként gépkocsiban).

A témakörök feldolgozása nemcsak az óvodában történik. Mind a hat játékos foglalkozás után egy-egy feladatlapot, vagy színezőt visznek haza a gyerekek, melyet otthon a szülővel közösen oldanak meg.

Az előző nevelési évben két nagycsoportban nyílt alkalom a program bevezetésére.

8. ÚJ INTÉZMÉNYI FELADATOK A RENDKÍVÜLI SZÜNETRE

Magyarország Kormánya 2020. március 11-én a COVID-19 vírus terjedésének következményeként Magyarország területére vészhelyzetet hirdetett, ezzel egyidőben különleges jogrendet vezetett be.

2020. március 14-én megjelent rendelkezés alapján az óvodákban, bölcsődékben rendkívüli szünet rendelhető el. A rendkívüli szünetnél figyelembe kell venni a szülői igényeket. Mindezek figyelembevételével más rendelkezésig óvodai ügyeletet szükséges biztosítani.

Lajosmizse Város Operatív Törzse 2./2020.(III.16.) sz. határozata alapján, 2020. március 18-tól intézményünkben rendkívüli szünetet rendelt el.

Az intézmény dolgozói ügyeleti csoportokban fogadják a székhely óvodában a gyermekeket. Illetve az vészhelyzeti időszakban informatikai eszközök segítségével tartják a kapcsolatot a szülőkkel, gyermekekkel.

Ennek lehetőségei:

Szülőkkel való kapcsolattartás:

- Heti terv alapján, valamennyi területre (külső világ tevékeny megismerésére nevelés, matematika, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, verselés, mesélés, mozgás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka) kiterjedően online feladatok, tevékenységek, támogató segédanyagok eljuttatása a szülőknek, internetes elérhetőség megadásával. Gyermekek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit figyelembe véve játékos tevékenységformák, élményszerzési lehetőségek ajánlása, melyeket a szülők gyermekükkel együtt megvalósíthatnak. **Fontos a differenciált feladatadás (életkor, fejlettségi szint szerint), az SNI, BTMN gyermekek segítése, fejlesztése.**
- Ötletek az egészséges életmódra nevelés, munkajellegű tevékenység otthoni megvalósítására.
- Folyamatos online kommunikáció, tapasztalatcsere, segítségnyújtás, nevelési tanácsok adása szülőknek igény esetén.

A Home Office munkavégzés részletes szabályozása intézményvezető hatáskörben történik meg, melyet a helyi szabályzat, és vezetői utasítás tartalmaz.

Visszacsatolás az elvégzett munkáról hetente történik az intézményvezető által meghatározott formában. A heti dokumentumok archiválásra kerülnek, amit a megbízott vezetők végeznek.

ÖSSZEGZÉS

A gyermekvédelem lényege, hogy megelőzze, elhárítsa, enyhítse azokat az ártalmas környezeti tényezőket, amelyek gátolják a gyermekek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését. A preventív gyermekvédelem egyik legfontosabb intézménye az óvoda. A gyermeki jogok védelme minden jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával foglalkozik.

„A gyerek az öröm, a reménység.
Gyöngé testében van valami világi;
Ártatlan lelkében van valami égi;
egész kedves valója olyan nekünk,
mint a tavaszi vetés:
ígéret és gyönyörűség.”
(Gárdonyi Géza)

3.bb) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója

(Készítette: Hajdú Zoltánné Bölcsődei Intézményegység-vezető)

Törvényi szabályozók és a bölcsőde gyermeklétszáma:

A bölcsőde a személyes gondoskodás keretébe tartozó, gyermekjóléti alapellátások egyike. A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez.

A bölcsődék működését, a gyermekvédelmi feladatok ellátását a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg.

Bölcsődénkben 3 éven aluli gyermekek nevelése, gondozása történik. A férőhelyszám összesen 26 fő, a bölcsőde egy gondozási egységgel, azon belül két csoporttal működik. Az egyik csoportban 14 fő, 2 éven felüli gyermek ellátása, míg a másik csoportban jelenleg (2019/2020 nevelési év) 11 fő, két éven aluli gyermek nevelése, gondozása folyik, egy sajátos nevelési igényű gyermekkel együtt.

Az ellátás igénybevételének módja

A Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás (rövidített neve: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás) által fenntartott Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége a Lajosmizsén és Felsőlajoson élő gyermekek gyermekjóléti alapellátás keretében, azon belül a gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátását végzi. A gyermekek felvétele egész évben folyamatos a szabad férőhelyek erejéig. Minden évben április vagy május hónapokban az óvodához igazodva lehetőség van csoportos bölcsődei beiratkozásra.

A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, a felvétel kérelemmel indul, az irányadó jogszabályokban meghatározott módon és formában. A kérelem benyújtásakor a családok tájékoztatást kapnak arról, hogy milyen iratok szükségesek a bölcsődei felvételhez, valamint a fokozatos beszoktatás módjáról és időtartamáról is. Az értesítőn szerepel az első szülői értekezlet időpontja, ahol tájékoztatást kapnak a családok a bölcsődei életről, a bölcsőde szakmai programjáról, a beszoktatás menetéről, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, valamint a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is ekkor van lehetőség. Ha olyankor kéri gyermekük bölcsődei elhelyezését, amikor a bölcsődébe járó gyermekek száma meghaladja a felvehető számát, a bölcsődevezető elutasíthatja a felvételi kérelmet és úgynevezett "várólistára" kerülhetnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán valamilyen okból megüresedő férőhelyekre bekerülhetnek. A bölcsődevezető intézkedése ellen, az ellátásban részesülő az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz benyújtott panasszal élhet. Az intézményi ellátás igénybevételéről az ellátást biztosító, és az ellátást igénybe vevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény, és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei, kötelességei és jogai. A tájékoztatási kötelezettséget követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja, és aláírásával azt igazolja.

A felvétel rendje

A gyermek bölcsődébe történő felvétele történhet szülői kérelemre, vagy a gyermek felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- Körzeti védőnő,
- Házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyámhatóság.

A felvételi kérelem elbírálásának szempontjai

1. A felvételi sorrend kialakításánál a szülők/törvényes képviselők kötelesek a munkaviszonyt igazolni.
2. A bölcsődei felvételnél - az alábbi sorrendben – előnyben kell részesíteni
Gyvt.43 § (3)
 - a. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket
 - b. a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket
 - c. az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
 - d. a védelembe vett gyermeket
3. Azonos feltételekkel bíró kérelmezők közül, a csoportbeosztás szempontjából legoptimálisabb, illetve az életkor szerinti csoportösszetételnek megfelelően kerül kiválasztásra a gyermek. 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. §

Szakmai munka:

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő munkája, tevékenysége igen sokrétű. Feladata a gyermekek sajátos igényeit figyelembe véve, a nevelés-gondozás egysége, a gyermek személyes adminisztrációjának vezetése, a folyamatos napirend betartása. A gyermekek számára biztosítjuk a koruknak és fejlődésüknek megfelelő, fejlesztő, esztétikus játékokat, a tiszta és higiénikus környezetet, a nyugodt, derűs, szeretetteljes légkört, a biztonságot nyújtó, állandó „saját” kisgyermeknevelőt, amelyek elengedhetetlen feltételei az egészséges érzelmi és szociális fejlődésnek. A kisgyermekkorban kapott ingereknek meghatározó szerepük van a gyermek egész életének alakulásában.

Bölcsődénk nyújtotta szolgáltatások:

- A gyermekek szakszerű nevelése, gondozása.
- Jól összeállított napirend, mely elősegíti az aktív játéktevékenységet, az időjárástól függően a csoportokban illetve a szabadban.
- Kellő mozgáslehetőség biztosítása.
- A gyermekek szókincsének gyarapítása, a helyes beszéd elsajátítása és annak gyakorlása (ének, mondóka, vers, mese, beszélgetés)
- Segítség nyújtás a helyes szokások, szabályok elsajátítása terén, az önállósodási folyamatok „én tudat” kialakulásában.
- A bölcsődei éttrend hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

- Heti rendszerességgel orvosi ellenőrzés, szükség szerint ellátás, illetve orvosi tanácsadás.
- Prevenció jelleggel egészségnevelés, szülői tanácsadás előadásokkal.
- Havi rendszerességgel családi programok szervezése.

Bölcsődei nevelés, gondozás gyermekvédelmi feladatai

A bölcsődei szakember, bár a jogszabály külön nem nevezi meg, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. Saját tevékenységében köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

A bölcsődei szakember:

- közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- hozzájárul bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő gyermek felzárkóztatásához,
- észre kell vennie, ha a gyermek fejlődése látszólag indokolatlanul lelassul, megtorpan, fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra,
- jeleznie kell, ha a bölcsődei nevelés-gondozás eszközeivel nem tud hatékonyan segítséget nyújtani.

A bölcsődei szakember jelzéssel köteles élni:

- Amikor a gyermek veszélyeztetettségének gyanúja felmerül.
- Amikor a gyermek veszélyeztetettségének mértéke nem megállítható.
- Amikor az észlelt probléma a bölcsődei szakmai eszközökkel nem kezelhető.
- Amikor azonnali intézkedésre van szükség.

Prevenció - Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása, Bűnmegelőzés

Személyes példamutatásra építve derűs, elfogadó légkörben naponta kell biztosítani a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelmi anyagokat. Tehát már a

bölcsődében is fontos az egészségvédelem és a prevenció, és az ezzel kapcsolatos szokások kialakítása, melynek ebben az életkorban alapozó jelentősége van.

A lelki egészség zavarai hozzájárulhatnak, hogy a gyerekek veszélyeztetetté váljanak mind bűnelkövetés, mind az áldozattá válás szempontjából, ezért különösen fontos a prevenció kisgyermekkorban is. A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja.

Az intézményben ellátott gyermekekről csak a szülők, törvényes képviselők, illetve a hivatalos szervek kaphatnak felvilágosítást. Továbbá a gyermekek és családjuk elérhetőségeiről információt nem adunk ki. A részünkre átadott adatokat csakis arra a célra használjuk fel, amire azt rendelkezésünkre bocsátották (például statisztikához, intézményi nyilvántartáshoz). Ezeket az adatokat más célra történő felhasználás céljából soha semmilyen körülmények között senkinek nem adjuk tovább, azokat minden elvárható módszerrel védjük attól, hogy azok részben vagy egészben illetéktelen kezekbe kerüljenek.

Veszélyeztető tényezők

A korábbi évekhez képest azt tapasztalom, hogy nő, a nehezebb körülmények között élő családok száma, annak ellenére, hogy a bölcsődébe olyan családok gyermekei kerülnek felvételre, akik munkahellyel rendelkeznek, keresőtevékenységet folytatnak. Továbbá a korábbi évekkel ellentétben érkezett jelzés, illetve felvételi kérelem a lajismizsei Család, - és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaitól az általuk gondozásba vett gyermekek részére. Az alábbi táblázatban látható a nehezebb körülmények között élő családok alakulása a vizsgált évek folyamán.

	1. oszlop Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak létszáma	Ebből (1. oszlop) hátrányos helyzetű gyermek	Ebből (1. oszlop) védelemben vett gyermek	Bölcsődei ellátásban részesülő SNI gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Gyermekeket egyedül nevelő családok száma
Nevelési év	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2014/2015	1	0	0	0	3	1
2015/2016	5	0	0	1	4	2
2016/2017	5	0	0	1	6	2
2017/2018	2	1	0	0	4	0
2018/2019	5	3	0	0	4	2
2019/2020	3	2	1	1	2	0

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos helyzetben lévő, a sajátos nevelési igényű és a nagycsaládban nevelkedő gyermekek szülei/törvényes képviselői mentesülnek a gondozási díj befizetése alól, valamint ingyenesen vehetik igénybe a bölcsődei gyermekétkeztetést. Ezek a kedvezmények enyhítik a családok mindennapos terheit.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé tett jelzések, esetmegbeszélések

2019 évben egy esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kérelme alapján került bölcsődei felvételre egy fő gyermek, aki a Szolgálat gondozásában áll, illetve védelembé vett gyermek.

2019 évben egy esetben kellett jelezni a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé, mely esetben egy bölcsődei gondozásban részesülő gyermek veszélyeztetettsége, elhanyagolása merült fel.

Megtett intézkedés a probléma megoldására: A gyermek folyamatos megfigyelése, kapcsolatfelvétel a gyermek családjával, a bölcsőde orvosával és a családsegítővel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai rendszeresen szerveznek szakmaközi megbeszéléseket, biztosítva ezzel a jelzőrendszer működését. Így koordinálni tudja azon szakemberek együttműködését, akik Lajosmizsén bármilyen formában, munkájuk révén kapcsolatba kerülnek gyermekekkel és családokkal. Hasznosnak ítélem ezeket a megbeszéléseket, találkozókat, hiszen így betekintést nyerhetek más intézmények, más korosztályt érintő problémáiba. Tapasztalhatom a jelzőrendszer jó működését, hiszen a felmerülő problémákra a legtöbb esetben azonnal megoldást találnak, illetve kínálnak a szakemberek. 2019 évben a Szolgálat által szervezett szakmaközi megbeszéléseken két alkalommal nem tudtam részt venni.

Gyermekvédelmi munka

Igyekszünk a szülőket a megfelelő információkkal ellátni, amelyek a családok segítségét irányozzák elő. Például, hogy hová, kihez fordulhatnak segítségért egy felmerülő probléma esetén. A bölcsődébe bekerült családokat ösztönözzük a segítségnyújtásra, olyan formában, hogy arra kérjük őket, hogy a kinőtt ruhaneműket, a megunt játékokat ajánlják fel a

bölcsődének, így mi ezeket a legmegfelelőbb helyre juttatjuk el, azokhoz a bölcsődébe bekerült családokhoz, ahol ezzel is tudjuk segíteni a hátrányos helyzetben lévő gyermekeket.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára megkülönböztetés nélkül próbálunk segítséget nyújtani. Azonos bánásmódban, figyelemben, szeretetteljes odafordulásban részesítjük őket. A különbség talán abban figyelhető meg, hogy a fejlesztésük, gondozásuk, nevelésük – persze a korosztálynak és az érettségüknek, fejlettségüknek megfelelően – célzatosabb. Tapasztalatom szerint ezek a gyermekek jobban igénylik a felnőttek testközelségét, társaságát, a közös játékot, figyelmet. Ezen igények, ha megfelelően kielégülnek, akkor könnyebben indulnak el az önállósodás útján, mindenféle – a korcsoportnál jellemző - lemaradás nélkül. Gondozásuk során nagyobb figyelmet igényelnek a kisgyermeknevelőjüktől annyiban, hogy a testi higiénéjára kifejezetten figyelnek és kitérnek.

Nem csak az intézményünkbe bekerült gyermekeknek próbálunk segítséget nyújtani, hanem minden évben részt veszünk a Lajosmizsei Család- és Gyermejkölési Szolgálat által szervezett Cipősdoboz akcióban, illetve egyéb gyűjtések alkalmával is próbálunk segítséget nyújtani. Például a szülőktől kapott, de a bölcsődében már nem használatos gyermekruhákat felajánljuk és átadjuk a Szolgálat munkatársainak.

A bölcsődében odafigyelünk, nyomon követjük, rendszeresen dokumentáljuk a gyermekek megfelelő fejlődését. Amennyiben rendellenességet, vagy egyéb problémát észlelünk, felvesszük a kapcsolatot a Család- és Gyermejkölési Szolgálat szakembereivel, illetve jelzéssel élünk a védőnők és a bölcsőde orvosa felé, valamint a Bács- Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat felé.

A bölcsődénk alapelvei a kölcsönös nyitottság, az együttműködés, a bizalom, az őszinte érdeklődés a családok iránt, hiszen ezzel kezdődik a gyermekek megismerése, a bölcsődei nevelés, gondozás megtervezése. Arra törekszünk, hogy a felvételre kerülő gyermekek a koruknak megfelelő, legjobb ellátásban részesüljenek. Ehhez, nélkülözhetetlen a megfelelő végzettséggel és hivatástudattal rendelkező szakemberek munkája, akik a szaktudásukkal és hozzáállásukkal az emberi kiteljesedés alapjait nyújtják a bölcsődéseink számára.

Jövőre vonatkozó javaslatok, cél

A bölcsődei ellátás nagy segítség azoknak a családoknak, amelyekben a szülők dolgoznak és három év alatti gyermeket, gyermekeket nevelnek. Intézményünk 26 fő gyermek bölcsődei nevelését, gondozását tudja biztosítani. Lajosmizsén és Felsőhajoson - a bölcsődei

szolgáltatás iránti megnövekedett igényeket – újabb bölcsődei férőhelyek létesítésével lehetne kielégíteni.

3.bc.) A Fekete István Sportiskolai Általános Iskola beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről - Lajosmizse:
(Készítette: Kiss Annamária – gyermekvédelmi felelős)

A gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezők az iskola pedagógusainak tapasztalatai alapján:

- a szülők részéről a pedagógussal való együttműködés hiánya
- szülői elhanyagolás, érdektelenség
- alapvető higiénia hiánya
- visszatérő fejtetvesség
- tanulók felszerelési hiánya
- szakorvosi vizsgálatok elmulasztása (szemészet, audiológia)
- indokolatlanul magas iskolai hiányzások száma (orvosi igazolással igazolt)
- lemorzsolódás a felsőbb évfolyamokon
- iskolai lopások
- különböző bódító hatású szerek használatának megjelenése
- családon belüli erőszak.

A felmerülő problémák megoldása érdekében a szülőkkel, pedagógusokkal közös megbeszéléseket tartottunk. Fejtetvesség esetén az iskolavédőnő közreműködésével próbáltunk segítséget nyújtani, nem mindig pozitív eredménnyel. Sajnos nem minden esetben sikerült felvenni a kapcsolatot a szülőkkel, ilyenkor jelzéssel fordultunk a Gyermekjóléti Szolgálat felé. Egyéni és csoportos beszélgetéseket folytattunk az érintett tanulókkal. Osztályfőnöki órák keretében a tanulók felvilágosítás kaptak, az aktuális problémák feldolgozásra kerültek akár szakemberek bevonásával. Szülők kérésére iskolapszichológusi megsegítésekre is sor került.

A jelzőrendszer működésének értékelése:

Jó kapcsolatot ápoltunk mind a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, mind a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársaival. Mondhatni napi kapcsolatban álltunk egymással.

Az évközi, szakmaközi megbeszéléseket, esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat hasznosnak tartjuk, hiszen ezeken a fórumokon van lehetőség az együttgondolkodásra, együttműködésre az aktuális problémák megoldásának érdekében.

A 2019-es évben 53 alkalommal küldtünk esetjelzést a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak. A jelzések legjellemzőbb okai: sikertelen kapcsolatfelvétel a szülővel, szülői elhanyagolás, felszerelési hiány, alapvető higiéniai problémák, indokolatlanul magas iskolai mulasztás, kirívó magatartási problémák. A jelzésekkel kapcsolatos észrevételeink: nem minden esetben történik meg a visszajelzés írásban, szeretnénk, ha ez a helyzet javulna.

18 alkalommal kaptunk meghívást esetkonferenciára, minden esetben eleget tettünk részvételi kötelezettségünknek.

A 2019-es évben **3** gyermek esetében került sor egyéb hatósági intézkedésre (családból való kiemelés). Igazolatlan mulasztás esetén tett jelzéseink:

- 10 órás mulasztás esetén **22** alkalom (Gyermekjóléti Szolgálat, Járási Gyámhivatal)
- 30 órás mulasztás esetén **11** alkalom (Gyermekjóléti Szolgálat, Járási Hivatal-Szabálysértési Hatóság)
- 50 órát meghaladó mulasztás esetén **13** alkalom (Járási Gyámhivatal).

Pedagógiai véleményt a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kérésére **39** alkalommal, a Család- és Gyermekjóléti Központ kérésére **48** alkalommal készítettünk.

A hátrányos helyzetben lévő gyerekek társadalmi felzárkóztatása érdekében tett lépések:

- egyéni korrepetálások
- tanulószobai foglalkozások
- ingyenes tankönyvellátás
- Erzsébet-tábor szervezése több turnusban
- a hátrányos helyzetű gyermekek bevonása a Határtalanul programba
- iskolatej és iskolagyümölcs programban való részvétel
- részvétel az októberi Egészség hét programjain
- iskolai fogászati szűrések
- iskolaorvosi szűrővizsgálatok, védőnői felvilágosítások osztályfőnöki órákon
- iskolarendőri előadások (droghasználat, lopás)
- biztonságos internethasználat
- Luca- napi rendezvény, Gyermek a gyermekekért gálán való részvétel
- A Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett Alkotóműhely foglalkozásain való részvétel
- civil szervezetekkel, alapítványokkal való kapcsolattartás a hátrányos helyzetű gyerekek megsegítésének érdekében.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal 2019. februárban végezte el a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellenőrzését. A lefolytatott hatósági ellenőrzés alapján a hatóság megállapította, hogy *„a fenntartó biztosítja a feladatellátáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket, kiemelt figyelmet fordít a színvonalas munkavégzés körülményeinek biztosítására. 2016. január 1. napjától megvalósult jogszabály-változásokat a gyakorlati munkavégzés során figyelembe vették, a módosításokat folyamatosan nyomon követik és beépítik a gyakorlatba, a vonatkozó protokollok használata mellett.*

A feladatellátás – a helyszíni hatósági ellenőrzés során szerzett tapasztalatok alapján – kiemelkedően minősíthető, melyet elősegít a fenntartó és az intézmény vezetésének támogató hozzáállása és a szakdolgozók színvonalas munkavégzése”.

Felügyeleti szerv általi ellenőrzésre az elmúlt évben más intézményben, szervezetnél nem került sor.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

Lajosmizse Város Önkormányzata 199/2018. (XII.14.) határozatával, a Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás 36/2018.(XI.27.) határozatával elfogadta a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót, amely a gyermekvédelem és gyermekjólét területén is fontos célokat határoz meg.

Az egyes beszámolók részletesen megfogalmazzák javaslataikat, jövőbeni céljaikat.

6. a) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Beszámoló a Lajosmizse Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről - Lajosmizse

(Készítette: Nyári Zsolt c. r. őrnagy mb. őrsparancsnok)

A rendőrség munkája során a leginkább a családon belüli erőszak – szülők veszekedése - során jelenlévő gyermekek kerülnek veszélyeztetett helyzetbe, továbbá a fiatalkorú bűnelkövetők, valamint a kiskorú sértettek. Ezen esetekben, írásban teszünk jelzést a szolgálat felé.

A jelzőrendszeri konferenciák, megbeszélések hasznosak az új ismeretanyag elsajátításra, az információ cseréjére, a gyermekek veszélyeztetettségének felmérésére, okának megszüntetésére.

A Fekete István Általános Iskolában előadás keretében oktatásra kerültek az 5-6-7-8. évfolyam tanulói a közlekedés veszélyeivel kapcsolatban, illetve bűnmegelőzési oktatásra is sor került a Kecskemét Rendőrkapitányság munkatársával közösen.

Lajosmizse területén 2019. évben összesen 16 esetben került jelzés a szolgálat felé családon belüli erőszakról és fiatalkorú bűnelkövetőkről. A fiatalkorú gyanúsítottak, szinte minden esetben vagyon elleni bűncselekményeket követtek el.

A Lajosmizse Rendőrőrsön 2019. évben 5 esetben rendeltünk el nyomozást gyermekek sérelmére elkövetett kiskorú veszélyeztetés büntett gyanúja miatt. Két esetben vádemeléssel került befejezésre az eljárás, egy esetben a nyomozás megszüntetéséről kellett határozni, illetve két esetben a vizsgálat jelenleg is folyamatban van.

A legnagyobb probléma a szülők gyermekeikkel való hiányos foglalkozása, nevelés elhanyagolása, ezért a későbbiek során, több ebből eredő probléma merül fel. Megoldás ezekben az esetekben a nevelési tanácsadás, szülő-gyermek csoportos foglalkozása.

A rendőrség álláspontja szerint a lehetőségekhez mérten nagyon jól működik a Gyermekjóléti Szolgálat, ezért a továbbiakban is szükséges a szoros kapcsolattartás, és a közös szolgálat.

A Lajosmizse Város Önkormányzata jó kapcsolatot ápol a Lajosmizse Rendőrőrsrel, az Önkormányzat közterület felügyelői szintén jelentősen hozzájárulnak a város közbiztonságához, a Gyermekjóléti Szolgálat munkáját is segítik.

A kihirdetett rendkívüli jogrend bevezetése ellenére is telefonon folyamatos a kapcsolatunk a Szolgálattal, és az Önkormányzat munkatársaival.

6. b) A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály

beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról

(Készítette: Hajas János pártfogó felügyelő)

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya az észlelő-jelző rendszer tagja. A Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat valamint az Igazságügyi Osztály munkája több ponton szorosan összekapcsolódik. Az együttműködés főként a környezettanulmányok készítésében és a pártfogó felügyelet végrehajtásában nyilvánul meg.

A bűncselekményt elkövető fiatalok esetében a rendőrségi megkeresést követően, környezettanulmányt készítünk. Ilyenkor a Gyermekjóléti Szolgálattól információt kérünk a fiatalokról a környezettanulmány elkészítéséhez.

2019. évben Lajosmizsén fiatalok bűnelkövetők ügyében összesen 8 db. környezettanulmányt készítettem el, mely során megkerestem az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársait. Ez a szám csak úgy, mint az elmúlt évben és az azt megelőző évben is meglepően alacsony. A nyolc környezettanulmány továbbra is azt bizonyítja, hogy Lajosmizse városában jól működik a megelőzés és a „látható rendőri jelenlét” ami elriasztja a fiatalokat a bűncselekmények elkövetésétől. Tekintettel arra, hogy mindösszesen nyolc alkalommal nyílt lehetőségem fiatalok ügyében eljárni a településen, ezért a lajosmizsei gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezőkre, családon belüli helyzetükre, veszélyeztetettségükre jellemző faktorokra nem tudok következtetni és konzekvenciákat levonni.

A nyolc környezettanulmányból hat esetben a fiatalok kisebb értékre elkövetett lopás vétsége miatt, egy esetben könnyű testi sértés vétsége, míg egy esetben kisebb kárt okozó rongálás vétsége miatt kerültek a rendőrség látókörébe. A lopással meggyanúsított fiatalok közül ketten együtt követték el cselekményüket, míg a többiek általában már 18. életévüket betöltött fiatalokhoz csapódva követték el. A másik két esetről az mondható el, hogy a rongálást is többen követték el, míg a könnyű testi sértést egyedül követte el a fiatalok.

A fiatalok elkövetők a cselekményüket minden esetben Lajosmizse belterületén követték el.

A nyomozati szakasz minden esetben lezárult, két esetben felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte a bíróság a fiatalokat és megállapította a pártfogó felügyeletét, egy esetben ügyészi megrovással ért véget az ügy, míg öt esetben szankcióról még nem tudok.

A megváltozott jogszabályok és gyermekvédelmi rendszer átalakítása következtében 2015. január 01. napjától a Járási Gyámhivatal által történő megkeresést követően is Osztályunk készíti el a kockázatértékeléssel kibővített környezettanulmányokat a gyermekkorú és fiatalok vonatkozásában is. Ilyen felkérésre 2019. évben is sor került, melyek teljesítésre kerültek. Megelőző pártfogás nem lett megállapítva egyik esetben sem, mert vagy közben betöltötte a fiatalok a 18. életévét, vagy nem volt indokolt ezen jogintézmény alkalmazása.

A kockázatértékeléssel kibővített környezettanulmány elsődleges funkciója a gyámhatóság megelőző pártfogásról szóló döntésének megalapozása. A megelőző pártfogás a gyermek- és fiatalok bűnözés kezelésének preventív jellegű, gyermekvédelmi eszköze, célja a gyermekkorúak és fiatalok kriminális veszélyeztetettségének csökkentése, a bűnmegelőzési célzatú, korai beavatkozás érvényesítése. A megelőző pártfogáshoz kapcsolódóan a pártfogó felügyelők feladata a kriminális veszélyeztetettség szintjének felmérése és a veszélyeztetettséget csökkentő beavatkozásokra történő javaslattevés. Ennek eszköze a kockázatértékeléssel kibővített környezettanulmány.

Fentiek miatt e dátumtól kezdődően még szorosabbá tettük az eddig is jól működő és szoros munkakapcsolatot, munkavégzést. A szakembereknek együtt kell gondolkodni, dolgozni az eredmény elérése érdekében.

A Pártfogó felügyelet alatt álló fiatalok esetében is beszerezzük a szolgálattól a szükséges információkat, és együttműködünk a pártfogó felügyelet eredményes végrehajtása érdekében. Szoros együttműködésre van szükség abban az esetben is, amikor az elrendelő hatóság külön magatartási szabályként előírja a pártfogolt részére a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával való kapcsolattartást, együttműködést. 2019. évben ilyen eset nem érkezett.

A fent leírt közös munka sikeréhez nagyban hozzájárul Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala is, hiszen térítésmentesen biztosít havi egy alkalommal egy irodát, ahol a pártfogó

felügyelet alatt álló bűnelkövetők tehetnek eleget a jelentkezési és beszámolási kötelezettségüknek az oda utazó pártfogó felügyelő előtt.

De szintén a pártfogó felügyelői munka eredményességét növeli a Hivatal munkatársainak áldozatos munkája, melyet a közérdekű munkára ítélt elítéltek büntetésének végrehajtása során tesznek, amiért köszönettel tartozunk Önöknek.

Az egyes intézmények a bűnmegelőzés területén végzett tevékenységeiket bemutatják. (3.a, 3.ba, 3.bb pont)

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.)

Lajosmizsén több olyan alapítvány is tevékenykedik, amelyek az egyes intézmények feladatellátását támogatva, sikerre visznek egy-egy célkitűzést, hozzájárulva a lajosmizsei gyermekek jólétéhez, mindennapjaik támogatásához.

Ezen alapítványok néhány legfontosabb célkitűzéssel – a teljesség igénye nélkül -:

- Lajosmizséért Közalapítvány: - Célja, hogy mindenki egészséges ivóvízellátásban részesülhessen, biztosítva legyen mindenki számára az óvodai nevelés, a magas szintű általános iskolai képzés, az egészséges életmódra nevelés, valamint a sport támogatása.

- „Legyetek jók, ha tudtok! „Alapítvány: Célja, segítséget nyújtani a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényesítéséhez, védelméhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez, a hiányzó szülői kötelességek pótlásához, a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséhez.

- Folyamatosan figyelemmel kísérni a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- Gondoskodni a szabadidős programoknak, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködésének a szervezéséről.

- Hozzájárulni a családok szociális biztonságának megteremtéséhez és megőrzéséhez.

- Hozzájárulni az egyén esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi, gyermekjóléti és szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás során.

- Tájékoztatást adni a szociális, a családtámogatási és a társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról.

- Tündérgert a Lajosmizsei Óvoda Gyermekeiért Alapítvány: Célja, az óvodai nevelés-oktatás személyi és tárgyi feltételeinek fejlesztése, pénzügyi támogatása.

- Célját az alábbi konkrét tevékenységekkel valósítja meg:

- természet-, környezet-, és egészségvédelem

- gyermek-, és ifjúságvédelem

- hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének elősegítése

- képességfejlesztés, ismeretterjesztés
 - kulturális tevékenység (rendezvények, kiállítások, ünnepek szervezése, hagyományok megőrzésének segítése)
 - sport-, szabadidős tevékenység támogatása, elősegítése
 - óvodánk felszereltsége minőségének javítása.
- **Kéznyújtás Alapítvány:** Célja, Lajosmizse Város területén az önhibájukon kívül elesettek alkalmankénti segítése, idősek otthona létesítése, elhagyottak gondozása, időnkénti étkeztetés, hátrányos helyzetű gyermekek támogatásához szükséges személyi, tárgyi feltételek biztosítása. A rászoruló, elsősorban idősek, betegek, szociálisan elesettek, nagycsaládosok segítése, gondozása.
- **Gyermekekért Plusz Alapítvány:** Célja, az iskola nevelő-oktató tevékenységének és szabadidős végzésének támogatása a tanulók széles körének érdekeit figyelembe véve.
 - Kulturális tevékenység folytatásához helyszín, helyiség létrehozása
 - Maradandó értékek létrehozása, megtestesítése - korszerű számítógépes, multimédás műveltség folyamatos megteremtése -, hozzáférés biztosítása az eszközökhöz.
 - Nevelői munkához, oktatáshoz, tanuláshoz szükséges tárgyak, eszközök, eszközrendszerek beszerzésének támogatása.
 - Diákrendezvények támogatása: szabadidős programok (szakkörök, táborok, táncos és zenés rendezvények). Az iskola tanulóinak olyan kulturális előadások, kiállítások szervezése, mely mélyíti ismereteiket, illetve hozzájárul a világ megismeréséhez, a műveltségi szint fejlesztéséhez. Kulturális örökségeinek megóvása, kirándulások szervezése Magyarország, vagy a szűkebb környezetünk Lajosmizse természeti és kulturális adottságainak, lehetőségeinek megismerése.
- **Micimackó Kuckója Oktatási Alapítvány:** Célja, a gyermekek oktatása, nevelése, felügyelete és az oktatás-nevelés színvonalának elősegítése. Ezen túlmenően célul tűzte ki a testi nevelést az egészséges életmódra és az iskolai életmódra való felkészítést, képességfejlesztést és a tehetséggondozást, és a személyiség legfőbb értékének kibontakoztatását. Mindezek keretén belül célja az alapítványnak: közoktatási intézmény létrehozása, fenntartása, működtetése, családi napközi fenntartása, működésének biztosítása, óvodai nevelés, iskolai életmódra való felkészítés támogatása, gyermekfelügyelet, óvodások étkeztetése, súlyos beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő gyermekek ellátása, természet- és környezetvédelem, és a gyerekek erre történő felkészítése.

Valamennyi Alapítványnak, támogatónak, segítőnek, köszönjük azon fáradozását, amely a gyermekek jólétéhez, egészségéhez, gondtalan gyermekkorához járul hozzá.